

Diasporlarımızın fəaliyyəti

2021-ci il

- **Bayramlı, Nardar.** Xaricdə yaşayan soydaşlarımız azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşiblər: Bu, Azərbaycan xalqının milli birliyinin və həmrəyliyinin daha da güclənməsinə xidmət edir // Yeni Azərbaycan.-2021.-19 fevral.-№32.-S.8.
- **Eltürk, Elnur.** "Avropada 5 milyondan çox türk yaşayır". Semra Eren-Nijhar: "Avropada yaşayan türklərdən bəhs edərkən, müasir köç tarixindən başqa türklərin Avropada bir tarixinin mövcudluğu göz önünə gətirilərək dəyərləndirilməlidir" // Xalq Cəbhəsi. - 2021. - 18-19 fevral. - № 18. - S. 7.
- **Azərbaycanın diaspor siyasəti: uğurlar və qarşıdakı hədəflər** // Hürriyyət. - 2021. - 30 yanvar-1 fevral. - № 10. - S. 13.
- **Azərbaycanın diaspor nümayəndələri üçün yüksək texnologiyalar və rəqəmsal marketing üzrə təlimləri keçiriləcək** // AZƏRTAC.- 2021.- 28 yanvar.
- **Cəfərov, Nizami.** Azərbaycan dünyada yaşayan soydaşlarımızın yurd sevgisi və milli öyünc mərkəzidir // Xalq qəzeti. - 2021.- 28 yanvar. - № 19. - S. 6.
- **Qədiroğlu, Möhsüm.** Ukraynada yaşayan gənc azərbaycanlı iş adamının uğur piramidası // Respublika. - 2021.- 28 yanvar. - № 19. - S. 5.
- **Abdullayev, Mübariz.** Xaricdə yaşayan soydaşlarımız ana Vətənə yüksək bağlılıq nümayiş etdirirlər // Yeni Azərbaycan.-2021.-27 yanvar.-№15.-S.8.
- **Hacıyev, Valeh.** Dünya azərbaycanlılarının bir bayraq altında fəaliyyəti prioritet vəzifəmizdir // Xalq qəzeti. - 2021.- 19 yanvar. - № 12. - S. 10.
- **Zülfüqaroğlu, Əli.** Qələbədən sonrakı dönmə: informasiya savaşı: Nəyi necə etməliyik? // Xalq Cəbhəsi. - 2021. - 19 yanvar. - № 6. - S. 9.
- **Milli Diaspor Azərbaycanın dünyadakı tək səsidir** // Hürriyyət. - 2021. - 14-15 yanvar. - № 4. - S. 14.
- **Azərbaycanın Misirdəki diaspor rəhbərinin bəyanatı Əlcəzair qəzetində dərc edilib / Oqtay Bayramov** // AZƏRTAC.- 2021.- 14 yanvar.
- **Əhmədov, Elçin.** Milli birlik, həmrəylik və diaspor quruculuğu istiqamətində dövlət siyasəti // Xalq qəzeti. - 2021.- 10 yanvar. - № 5. - S. 5.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşiblər

Bu, Azərbaycan xalqının milli birliyinin və həmrəyliyinin daha da güclənməsinə xidmət edir

Nardar Bayramlı

Hər bir dövlətin gücü, qüdrəti müxtəlif amillərlə şərtlənir ki, burada ideoloji əsaslar müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan, vahid milli məfkurə olan azərbaycançılıq ideologiyasının dövlətçiliyimizin əsaslarının qorunması və gücləndirilməsi kontekstində əhəmiyyətini xüsusi vurğulamaq gərəkdir. Bu məqamda xatırlatmaq yerinə düşər ki, 1993-cü ilin iyununda xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin qorunmasını, xalqımızın vahid məfkurə ətrafında sıx birləşməsinə təmin etdi. Bununla yanaşı, azərbaycançılıq ideologiyası milli birliyimizin formalaşdırılmasında təməl prinsipə çevrildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı bu milli ideoloji konsepsiya o dövrdə kövrək, yeni əldə olunmuş müstəqilliyimizin qorunmasında mühüm amil olmaqla yanaşı, xaricdə yaşayan həmyerlilərimizin də milli dövlətçiliyin inkişafındakı yerini və rolunu müəyyənləşdirdi. Bu ideoloji xəttin 2003-cü ildən etibarən Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam və inkişaf etdirilməsi isə milli birliyimizin daha da möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verdi.

Yeri gəlmişkən, 2020-ci ildə işğal altındakı torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda aparılan Vətən müharibəsi fonunda müşahidə olunan reallıqlar bu dediklərimizi bir daha təsdiqləyir. Ötən il sentyabrın 27-dən başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Azərbaycan xalqı bir yumruğa çevrilərək bütün sferalarda düşməyə qarşı mübarizədə böyük əzm nümayiş etdirdi. Bu fəaliyyətə özünəməxsus töhfələr verən xaricdə yaşayan azərbaycanlıların apardıqları mübarizə isə bu kontekstdə mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Təbii ki, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın vahid milli məfkurə ətrafında birləşməsində dövlətimizin diaspor siyasəti də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. **“Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti daim diqqət mərkəzindədir. Bu gün mən diaspor təşkilatlarının gələcək fəaliyyəti ilə bağlı bəzi fikirlərimi bildirmək istəyirəm. İlk növbədə, əlbəttə, biz istəyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi Vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, onlar özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Belə olan halda Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək”** söyləməklə xarici ölkələrdə məskunlaşan soydaşlarımızı vahid ideya ətrafında daha sıx birləşməyə çağıran Prezident İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarına müraciətində də bildirib ki, qəlbi həmişə doğma yurda sevgi hissi ilə döyünən bütün soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və Azərbaycanla əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi daim ölkəmizin diqqət mərkəzindədir: **“Ümummilli Lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq məfkurəsinə əsaslanan ardıcıl tədbirlər xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx birliyinin təşəkkül tapmasına təkan vermiş, ölkəmizin dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin inkişafında diaspor təşkilatlarının rolunu xeyli gücləndirmişdir”**.

Prezident İlham Əliyev onu da qeyd edib ki, sayı milyonlarla ölçülən xaricdə yaşayan azərbaycanlılar yaşadıkları ölkələrin vətəndaşları kimi böyük mövqelərə nail olur, yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynayırlar.

Bu siyasət **“Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əsas ideyası azərbaycançılıqdır. Hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq”** söyləyən və milli təfəkkürün formalaşmasında azərbaycançılıq ideyalarının möhkəmlənməsini birlik və həmrəyliyimiz üçün başlıca amil hesab edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin tövsiyələrinin həyatda təşəkkül tapmasının ifadəsidir.

Bu məqamda qeyd etmək yerinə düşər ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin 16 dekabr 1991-ci ildə Naxçıvan MR Ali Məclisinin Sədri kimi təşəbbüsü ilə 31 dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi qeyd olunması barədəki qərarın qəbulu birlik və həmrəyliyimizin formalaşmasında müstəsna əhəmiyyət daşıdı. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 9 noyabr 2001-ci ildə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayındakı çıxışında vurğulayırdı ki, azərbaycançılıq xalqımızın çox böyük əzab-əziyyətlər bahasına nail olduğu tarixi sərvətdir. Milli dövlət ideologiyası kimi azərbaycançılıq bu gün hər vətəndaşın qarşısında

dəqiq ifadəsini tapmış ideya kimi dayanır. **“Biz istəyirik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin vətəndaşı kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı birləşdirən milli mənsubiyyətimizdir, tarixi köklərimizdir, milli-mənəvi dəyərlərimizdir, milli mədəniyyətimizdir - ədəbiyyatımız, incəsənətimiz, musiqimiz, şeirlərimiz, mahnılarımızdır, xalqımıza mənsub olan adət-ənənəmizdir”**, - deyə Ulu Öndərimiz söyləyib.

Yeri gəlmişkən, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılmasında, sonrakı illərdə keçirilən dünya azərbaycanlılarının qurultaylarının, Bakıda təşkil olunan Türk Dövlət və Cəmiyyətlərinin XI Dostluq, Qardaşlıq və Əməkdaşlıq Qurultayının, Türkdilli ölkələrin dövlət başçılarının Zirvə görüşlərinin, Dünya Azərbaycanlıları Əlaqələndirmə Şurasının, Dünya Azərbaycan və Türk Diaspor təşkilatları rəhbərlərinin Forumlarının təşkilində də məqsəd diaspor fəaliyyətini gücləndirmək, erməni təbliğatına qarşı mübarizədə eyni ideologiya ətrafında sıx birləşmək olub ki, bunun da əsasında məhz milli ideoloji məfkurə olan azərbaycançılıq dayanır.

Bu proseslərin fonunda xaricdə yaşayan soydaşlarımızın digər xalqların icma və təşkilatları ilə əlaqələrinin möhkəmlənməsi də olduqca əhəmiyyətlidir. Dövlətimizin xarici siyasətində əsas istiqamətlərdən olan Azərbaycan həqiqətlərinin, Xocalı faciəsi dəhşətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması istiqamətində ötən illər ərzində kütləvi aksiyaların keçirilməsi də bu kontekstdə mühüm əhəmiyyətə malikdir. Paralel olaraq ölkəmizə rəğbət və hörmətlə yanaşan başqa millətlərin nümayəndələri, siyasətçilər, elm xadimləri, siyasi partiyaların təmsilçiləri tolerant Azərbaycanın siyasi, iqtisadi inkişafı proseslərində, multikulturalizm sahəsində qazanılan uğurların təbliğində iştirak edirlər.

Ən mühüm məsələlərdən biri budur ki, türk diasporu ilə birgə fəaliyyət göstərən, hər iki xalqın milli, siyasi, iqtisadi maraqlarının təminatına yönələn səylər erməni lobbisinin qərəzli siyasətinin, məkrli niyyətinin əsl məqsədini dünya ictimaiyyətinə çatdırır. Bu cür əməkdaşlıq, həmçinin Azərbaycanın ədalətli, beynəlxalq hüquqa əsaslanan siyasətinin dünya miqyasında dəstəklənməsinə daha böyük töhfələr verib. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı qələbədə bu amilin də müəyyən rolu var. Bütövlükdə, təkcə Türk dünyasına deyil, beynəlxalq aləmdə baş verən proseslərə təsir imkanları artan Azərbaycan diasporunun güclənməsi, dost xalqlarla birgə fəaliyyəti dünyada mövqələrimizin möhkəmlənməsinə xidmət edir.

Xüsusi olaraq vurğulamaq gərəkdir ki, Azərbaycan xalqının milli bayramları, əlamətdar günlər, 20 Yanvar və Xocalı faciələri ilə əlaqədar dünyanın müxtəlif ölkələrində çoxsaylı insanların iştirakı ilə keçirilən aksiyalar göstərir ki, təşkilatlar arasında koordinasiya işlərini yerinə yetirən diasporumuz fəaliyyət göstərdikləri respublikalarda siyasi qüvvə kimi tanınırlar. Azərbaycan dövlətinin xarici ölkələrdə bir parçası, simvolu olan səfirlik, konsulluq və diplomatik nümayəndəlikləri ilə birgə çalışan diaspor təşkilatları ölkəmizin xarici siyasətinin dünyada dəstəklənməsində, təbliğində yaxından iştirak edirlər. Bir millət, iki dövlət olan Türkiyə-Azərbaycan diaspor təşkilatları gücləri birləşdirməklə, siyasi, iqtisadi məsələlərin müzakirəsində vahid mövqedən çıxış edirlər.

Ümumiyyətlə, müştərək tarixi, milli-mədəni kökləri eyni olan türkdilli xalqların mövqeyinin, birliyinin regional əməkdaşlıqdan da artıq səviyyədə, dünya birliyində vacib amilə çevrilməsi iqtisadi, siyasi əlaqələrin inkişafının göstəricisidir. İqtisadi sahədə eynilik təşkil edən maraqların siyasi müstəvidə də üst-üstə düşməsi hər iki dövlətin diplomatiyasında da özünü büruzə verir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar indiyədək aparılmış danışıqlarda, Vətən müharibəsinin gedişində Türkiyənin məsələ ilə bağlı münasibətinin dəyişilməzliyi, beynəlxalq təşkilatlarda da “bir millət, iki dövlət” prinsipinə sadıqlıq göstərilməsi strateji önəm daşıyır. Ən vacib məqamlardan biri budur ki, münaqişənin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə alternativ görmədiyini qətiyyətlə bildirən, Azərbaycanın ədalətli mövqeyini müdafiə edən, problem həll olunmayınca Ermənistanla sərhədlərini açmayacağını bəyan edən rəsmi Ankara Vətən müharibəsinin gedişində ölkəmizə birmənalı olaraq qətiyyətli mənəvi və siyasi dəstək verdi. Bu dəstək Ermənistanın havadarlarına da ciddi mesaj oldu. Bu birlik, eyni zamanda, erməni lobbisinə, onların qərəzli bəyanatlarına cavab, azərbaycançılıq ideyasının təbliğinə xidmətdir. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, diasporumuzun güclənməsi o deməkdir ki, biz böyük xalqıq. Bu gün güclənən Azərbaycan bizim qürur mənbəyimizdir: **“Bizim xaricdə yaşayan böyük ailəmiz vardır. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bir ümumxalq ideologiyamız var azərbaycançılıq məfkurəsi!”**

Bunlarla yanaşı, mədəniyyətlərarası dialoqun təşviqi və ümumbəşəri problemlərin həlli sahəsində də dövlətimizin ardıcıl və qətiyyətli mövqeyi beynəlxalq aləmdə rəğbət hissi ilə qarşılanır. Bu sahədə də

azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşmiş diaspor təşkilatlarının koordinasiya fəaliyyətləri, birlik nümayiş etdirmələri ümumi mənafeyimizin güclənməsinə xidmət edir.

Yeni Azərbaycan.-2021.-19 fevral.-№32.-S.8.

"Avropada 5 milyondan çox türk yaşayır"

Semra Eren-Nijhar: "Avropada yaşayan türklərdən bəhs edərkən, müasir köç tarixindən başqa türklərin Avropada bir tarixinin mövcudluğu göz önünə gətirilərək dəyərləndirilməlidir"

Elnur Eltürk

Böyük Britaniyada yaşayan türklərin Avropaya köçü ilə bağlı araşdırmalar aparan, sosioloq-araşdırmaçı Semra Eren-Nijharla türklərin Avropaya köç tarixi ilə bağlı söhbət etdik. Semra Eren apardığı araşdırmaları kitab şəklində çap etdirib. O, bir sıra nüfuzlu mükafatlara layiq görülüb. Müsahibəni oxucularımıza təqdim etməmişdən öncə, onun həyat və fəaliyyəti təqdim etmək istədik.

Yazıçı, sosioloq, sənədli film istehsalçısı, miqrasiya mütəxəssisi, sosial və mədəni şərhçi Semra Eren-Nijhar 2001-ci ildə Oksford Universitetini tərk edərək, SUNCUT Məsləhətçi və İstehsalat Şirkətini qurmuş və 2001-ci ildən o şirkətə rəhbərlik edir. Lordlar Kamerasında məsləhətçi kimi fəaliyyət göstərən Eren-Nijhar otuz üç ildən çox miqrasiya, qadınlar, Avropadakı Türk miqrasiyası, kimlik, mənsubiyyət, yaddaş, irqçilik və sənət sahələrində çalışmışdır. Eren-Nijhar sosioloji araşdırmalarını sənət ilə eyniləşdiririb, müxtəlif üsullarla təqdim edərək, tədqiqat nəticələrinin daha geniş bir kütləyə çatmasını təmin etmişdir. Əsasən də şəxsi portretlər və tərcümeyi-hallar ilə bağlı şəkillər çəkən Semra Eren-Nijhar, İngiltərə, Belçika və Türkiyədə foto sərgilər təşkil edib və bir çox sərginin kuratorluğunu həyata keçirib.

Semra Eren-Nijhar "İngiltərədəki Türklərin Mədəni, Siyasi və İqtisadi Tarixi" ilə əlaqəli "London Türk Günü" və Turkish Heritage in Europe – Avropada yaşayan Türklərin Mədəni, Siyasi və İqtisadi Tarixi ilə bağlı çalışmalarını həyata keçirmiş və ilk dəfə bu sahədə tədqiqatların aparılmasına vəsile olmuşdur.

Fəaliyyəti dövründə bir çox mükafat qazanmış Eren-Nijhar bunlardan əlavə, 2004-cü ildə Millennium Awards Fellowship tərəfindən toplum içindəki şəxsi uğurlarına görə "Yetenek ve Başarı Ödülü" mükafatını, 2015-ci ildə etdiyi çalışmaların öz sahəsində maarifləndirməni, eləcə də keyfiyyəti və yeniliyi təmsil etdiyi üçün "Uluslararası Avrupa Kalite Zirvesi" mükafatını və 2018-ci ildə isə İngiltərə Türk Dərnəkləri Federasiyası tərəfindən "Başarı Mükafatı"nı almışdır.

Kainatın Şairi Osman Türkay, Kipr Türk Cəmiyyəti, Kipr Türk Cəmiyyəti Nəşrləri, 2011, Avropanın İlk Türk Dərnəyi-Kipr Türk Cəmiyyəti, Kipr Türk Cəmiyyəti Yayınları, 2012, Kıpırtı Yazıları-Uşaqlar üçün Yazılar, Yar Nəşrləri, 2013, Turkish Heritage in the UK, SUNCUT Nəşrləri, 2014, Artıq qürbət yox! mu? I, Ozan Nəşrləri, 2014, Londonda Multikulturalizm, Ozan Nəşrləri, 2016, Artıq qürbət yox! mu? II, Ozan Nəşrləri, 2014, Kıpırtı Yazıları- Uşaqlar üçün Yazılar, Yeni Nəşr, Ozan Nəşrləri, 2017, Turks in London – The Unheard Voices, Ozan Nəşrləri, 2017, Qadınlardan dünyanı dəyişdirən sözlər, Ozan Nəşrləri, 2018, London mu dediniz? Buyurun..., Ozan Nəşrləri, 2019 kitablarının müəllifidir.

– *Uzun illərdir Avropada yaşayan türklər haqqında araşdırma aparırsınız və bu mövzuda çox kitabınız var. Avropada yaşayan Türklərlə bağlı son dövrlərdə etdiyiniz araşdırmalar haqqında qısa məlumat verərdiniz...*

– Qeyd etdiyiniz kimi, otuz ildən çoxdur ki, Avropada, xüsusən də İngiltərə və Almaniya da yaşayan türklərin köç tarixi ilə əlaqəli araşdırmalar, tədqiqatlar edirəm. Bu tədqiqatlar çərçivəsində gəldiyim nöqtə budur ki, artıq Avropada yaşayan türklərdən bəhs edərkən müasir köç tarixindən başqa türklərin Avropada bir tarixinin mövcudluğu və bunun da göz önünə gətirilərək dəyərləndirilməsi.

– *Zəhmət olmasa, bunu bir az geniş izah edə bilərsinizmi?*

– Bildiyimiz kimi, Avropada yaşayan türklərin müasir köç tarixi 1961-ci ildə hökumətlərarası imza ilə başlamışdır. Bu tarix Kiprdən gələn türklər üçün daha gerilərdə, yəni 1950-ci illərdən başlayır.

Almaniya başda olmaqla, Avropa ölkələri qapılarını türk iş köçünə açaraq bu tarixdən etibarən gələnləri "Türk işçiləri" adlandırmış, Almaniya gedənləri də "Qonaq işçi" kimi görmüş və onların qalıcı olmayacaqlarını düşünmüşlər.

Köç tarixinin necə inkişaf etdiyini bildiyimiz üçün düşünürəm ki, bunu burada geniş izah etməyə ehtiyac yoxdur. Ancaq vacib olan şey, o gündən bəri aparılan bütün köç araşdırmalarında Avropada yaşayan türklərin varlığının sadəcə bu tarixlə məhdudlaşdırılmasıdır.

– *Başqa bir tarixdən danışmaq lazımdır?*

– Başqa bir tarix deyil, sadəcə edilən araşdırmaların bilinən tarixdən daha kənara çıxılması lazım olduğunu söyləyirəm.

“Turkish Heritage in Europe”, yəni “Avropada Yaşayan Türklərin Mədəni, Tarixi və İqtisadi Mirası” mövzusu daxilində artıq araşdırmalara başlayaraq, köç araşdırmaları çərçivəsində aparılan araşdırmalarda keçmiş tariximizi də göz önündə tutaraq dəyərləndirmək lazımdır.

Hazırda Avropada 5 milyondan çox türk yaşayır. İngiltərədəki beşinci nəsil Kiprli Türk immiqrantların və Almaniyadakı üçüncü və dördüncü nəsil Türk immiqrantların uşaqları bu ölkədə doğulub, böyüyüb və bu ölkələrdə təhsil alıblar.

Yeni Türkiyədən illər öncə gələn köçmənlər Avropanın sosial-iqtisadi, siyasi və mədəni həyatına müxtəlif yollarla töhfə verirlər.

Avropada yaşayan türkləri bütöv bir şəkildə araşdırarkən yalnız 1950-ci ildən sonrasına deyil, 1950-ci ildən əvvəl də baxmaq lazımdır. Bunu etdikdə Avropadakı Türk köçü çərçivəsində araşdırılmaqda olan mövzuların fərqli dəyərləndirilərək başqa bir nöqtəyə gələcəyini görəcəyik. Əslində, bizim Avropa ölkələri ilə bilinəndən daha çox ortaq cəhətlərimiz var.

-Bunun necə olacağını düşünürsünüz?

– İşə türklərin Avropada yaşadıkları ölkələrin hökumətlərinə “Turkish Heritage in Europe”, yəni “Avropada yaşayan Türklərin Mədəni, Tarixi və İqtisadi Mirası” mövzusunu gündəmə gətirməli olduqlarını söyləməyərək başlamalıyıq. Təbii ki, ilk növbədə hökumət səlahiyyətliləri bu məsələni qəbul etməli və siyasətlərinə daxil etmələri lazım olduğuna inanmalıdırlar.

Digər tərəfdən, konfrans, seminar və maarifləndirmə işləri apararaq şəbəkəni genişləndirmək və mövzunu müxtəlif auditoriyaya izah etmək lazımdır.

- Bu söylədiklərinizin, araşdırmaların müsbət bir təsiri olacağına inanırsınız?

– Bəli, Avropada doğulub böyüyən nəslin şəxsiyyətinin formalaşmasında müsbət bir amil olacağını düşünürəm. Uşaqlara və gənclərə valideynlərinin, nənə və babalarının dünyaya gəldikləri ölkələrin gerçək tarixini vermək onların şəxsiyyət formalaşmasında müsbət rol oynamalarını təmin edəcək. Məsələn, uşaqlara və gənclərə əsrlər əvvəl, Avropada ağsaqqallarından miras qalan mədəniyyət və biliklər izah edilərsə, zaman-zaman ortaya çıxan “başqalaşma”nı yaşamayaraq özlərini yaşadıkları ölkələrə daha çox aid hiss edərlər. Bu o deməkdir ki, keçmişimizə hörmət etməklə gələcəyə daha müsbət baxa bilərik.

-Deyəsən, “London Turkish Heritage in the UK”, yəni “İngiltərədə Türklərin Mədəni, Siyasi və İqtisadi” adlı bir nəşriniz var.

–Bəli. 2014-cü ildə bir ilki gerçəkləşdirdik və “London Tarixi Türk Mirası Tədbir Günü” nü başlatdıq. Həmin tanıtım işləri çərçivəsində bu kitabçanı da hazırladım. Bu nəşr daha sonra bu mövzuda apardığım tədqiqatların bilik bazasını yaratmaqla mənə bələdçi oldu. Yayınladığım kitaba o dövrdə London bələdiyyə başçısı olan və hazırda İngiltərənin Baş naziri olan Boris Conson tərəfindən bu sahədəki işlərim üçün göndərdiyi dəstək məktubunu da daxil etdim.

2015-ci ildə “Turkish Heritage in the UK” və 2019-cu ildə İstanbulda Türkiyə Prezident himayələrində gerçəkləşən Boğaziçi Zirvəsində “Turkish Heritage in Europe – Avropadakı Türklərin Siyasi, İqtisadi və Tarixi İrsi” araşdırmalarının tanıtımlarını edərək mövzunu daha geniş kütlələrə çatdırıb, onun əhəmiyyətini beynəlxalq miqyasda vurğulama çalışdım.

Azərbaycanın diaspor siyasəti: uğurlar və qarşıdakı hədəflər

Bütün dünya ölkələrinin xarici siyasətində diaspor anlayışının özünəməxsus yeri var. Hər bir dönmədə sosial-psixoloji və mənəvi baxımdan kompleks daşıyan diaspora anlayışı bir xalqa məsus olan dəyərlərin təzhürü deməkdir. Hər bir diaspor öz milli maraqlarını qorumaqla yanaşı, transnasionaal mahiyyətlə bağlıdır.

Bununla yanaşı, onu da qeyd etməliyik ki, inkişaf etmiş xalqlarda diaspor anlayışı həm də “KÖRPÜ” rolunu oynamaq statusu ilə seçilir. Bu gün ABŞ kimi nəhəng ölkədə hindli, çinli, ukrain, yəhudi, meksikalı, afroamerika, indus, irland, alman, italyan və s. xalqların diaspor təşkilatları onların mənsub olduqları dövlətlərlə bağlı milli maraqları asanlıqla təmin olunur. Çünki hər bir diaspor mənsubiyyətlə bağlı ABŞ arasında körpü statusuna malikdir. İndiki dönmədə ABŞ-İsrail, ABŞ-Hindistan, ABŞ-Meksika, ABŞ-Çin, ABŞ-Ukrayna, ABŞ-Almaniya, ABŞ-İtaliya, ABŞ-İrlandiya və sair ölkələrlə inteqrasiyanın müasir standartlar çərçivəsində irəli addım ata bilməsində diaspor strukturları həmin körpünün başlıca təməli sayılır.

Azərbaycanda diaspor quruculuğu

Mərhum prezident Heydər Əliyevin sərəncamı ilə 2001-ci il 23 may tarixində təsis olunan “Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi” çox böyük ümidlərlə səbəb olmuşdu. Demək olar ki, dünyanın dörd bir yanına səpələnmiş soydaşlarımız bu sərəncamı könül dolusu alqışlamışdılar. Buna görə də görkəmli dövlət xadimi mərhum prezident Heydər Əliyevin Almaniyaya səfərlərinin birində Bonn şəhərində soydaşlarımızla görüşdə söylədiyi dərin məzmunlu nitqində müdrik tövsiyələrindən biri məhz fikir, əməl birliyinə aid idi: “...Mən demirəm ki, 40 milyon azərbaycanlının hamısı bir yerə yığışsın, bu, heç lazım da deyil. Ancaq hamısının qəlbi, fikri, gələcəyə baxışı və Azərbaycan haqqında fikirləri bir olsa, əlbəttə ki, respublikamız da öz müstəqilliyini bundan sonra daha da möhkəmləndirər, inkişaf yolunu məharətlə keçə bilər... Mən Azərbaycanın Prezidenti kimi, xalqımızın mənə göstərdiyi etimada güvənərək respublikamıza rəhbərlik edən bir şəxs kimi bu gün deyirəm: Azərbaycanın özündə də bu günümüzün, gələcəyimizin zəmanəti rəhni birlikdir və bütün dünyada da soydaşlarımızın bir olması vacibdir”.

Bu komitə 2018-ci ilə qədər demək olar ki, dövlətimizin, nə də xalqımızın etimadını doğrulda bilmədi. Bunun başlıca günahkarı isəbu quruma rəhbərlik edənlərin diaspora siyasətini düzgün qura bilməməsi idi. Diaspor işi üzrə zəngin təcrübəsi olan kadrlar, peşəkar elmi araşdırmaçılar bu prosesdən kənar saxlanılmışdılar. Demək olar ki, postsovet məkanında fəaliyyət göstərən əksər diaspor təşkilatları kriminal elementlərdən və nepotizm siyasəti yürüdənlərdən təşkil edilmişdi. Ona görə də milli həmrəylik və vətəndaş cəmiyyətinin qurulmasında çoxlu problemlər yaşanılırdı. Başqa bir yandan keçmiş Sovetlər Birliyi dönməsində olduğu kimi, “ələbaxımlılıq” siyasəti aparıcı mövqelərə çıxarılmışdı. Dünyanın inkişaf etmiş xalqları heç bir zaman mənsub olduğu dövlətdən diaspor siyasəti və lobbiçilik üçün göstərdikləri fəaliyyətə görə donor rolunda çıxış etmirlər. Tamamilə bunun əksinə, tarixi bağlamları olduqları dövlətə ən yüksək səviyyədə iqtisadi, siyasi, ictimai və digər yardımları könüllülük əsasında həyata keçirirlər. ABŞ-da 14 milyon nəfər irland mənşəli vətəndaşlar yaşayırlar. Onlar iki yüz ildən çoxdur tarixi dövlətləri İrlandiyaya hərtərəfli yardımlarda bulunurlar. Beləliklə də bir yandan İrlandiyanın ABŞ-la olan münasibətlərində aktiv rol oynamaqla yanaşı, həm də öz ölkələrinin iqtisadi, ictimai və mədəni həyatında inkişafı baxımından müstəsna rol oynayır. ABŞ-da 5 milyona yaxın yəhudi mənşəli insanlar yaşayırlar. Beləliklə yəhudi diasporunun sayəsində ABŞ-İsrail münasibətləri ən üstün səviyyədə nəinki inkişaf mövcuddur, həm də İsrail dövlətinin qorunması və mövcudluğu üçün müstəsna güc sahibinə çevriliblər. İnkişaf etmiş xalqların diaspor tarixi ilə bağlı çoxlu örnəklər göstərmək olar ki, dövlətləşmə və millətləşmə prosesində özümlü rol oynayır. Azərbaycan diasporunun belə bir məcraya inkişafına ən böyük zərbəni Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin keçmiş rəhbərliyi tərəfindən vurulduğuna görə, indi mövcud yaraları müalicə etmək üçün xeyli vaxt tələb olunur.

Diaspor anlayışının mahiyyəti

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin rəhbərliyinin dəyişməsinin sonucunu olaraq, bu sahədə illərdir mövcud olan problemdən çıxış yolu kimi, ilk olaraq uzun illərdir bir-biri ilə kin-ədavət saxlayan iriçəkili

diaspor təşkilatları arasında barış gündəmə gətirildi. Regional diaspora siyasətində yerli özəllikləri nəzərə alaraq, intellektual iradəyə üstünlük verildi. Mədəni tədbirlər və ictimai-siyasi xarakter daşıyan mövzuların xarakterində bir sıra redaktələr edildi.

Faktiki olaraq, Fransa, İsveç, Norveç, Almaniya, Ukrayna və digər ölkələrdə diaspor siyasətində müsbət mənada üstünlüklər önə çıxdı. Bu, yerli elm, mədəniyyət, ictimai və digər sahələrin nüfuzlu mütəxəssislərlə ortaq fəaliyyətlərin hərəkətə keçməsi ilə müşahidə olunmağa başladı. Finlandiya, ABŞ, Kanada, Ukrayna, Norveç, Avstriya və digər ölkələrdə diasporumuzu təmsil edən, eyni zamanda həmin ölkələrin elmi, ictimai və sosial həyatında fəal olan kadrlarla ortaq layihələrin həyata keçirilməsinə başlanıldı. Bu ölkələrdə dövlət və cəmiyyətlə milli diasporumuzun dialoqlarının təşkili isə, ilk dəfə tətbiq olundu. Bu layihələrin həyata keçirilməsində faktiki olaraq dövlət büdcəmizdən qəpik də xərclənmədi. Çünki, kadrların seçimi və onların diaspor adına fəaliyyətləri ilə bağlı proqnozlar özünü doğrultdu. Kanadanın Toronto şəhərində a fəaliyyət göstərən “Təbriz” Orkestri, İsveçin paytaxtı Stokholmdakı “Qarabağ” Uşaq Ansamblı, Rusiyanın başkəndi Moskvadakı “Şəhriyar” Ədəbi Məclisi və digər mədəni sahədə mövcud olan qurumlar Azərbaycanın Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bir qəpik də almadan öz layihələrini həyata keçirməklə bir yandan qürbətdə milli varlığımızı yaşadır, digər yandan isə Azərbaycan dövlətinə dəstək olan layihələri də həyata keçirirlər. Bir sözlə keçmişin qalığı olan “ələbaxımlılıq”, “nepotizm” maraqları çərçivəsində köklənmiş anlayışlara əlvida deyilir.

Yeri gəlmişkən, Dünya Azərbaycanlılarının son qurultayında Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev bütün diaspor təşkilatlarımızı təmsil edən nümayəndələrə üzü tutaraq bunları demişdir: “Çox şadam ki, dünyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları artıq tam formalaşmışdır. Birinci qurultaydan keçən dövrdə, yəni 10 il ərzində böyük işlər görülmüş, təşkilatların sayı artmışdır. Beş il əvvəl 336 diaspor təşkilatımız var idisə, hazırda onların sayı 416-ya çatmışdır. Bu, çox vacibdir. Ancaq eyni zamanda, kəmiyyət bu məsələ ilə əlaqədar bəlkə də həlledici rol oynamır. Mən çox şadam ki, diaspor təşkilatlarımız keyfiyyət baxımından da güclənir, onların fəaliyyəti daha da məqsədyönlüdür və təsirlidir. Müxtəlif ölkələrdə bizim diaspor təşkilatları tərəfindən keçirilmiş aksiyalar onu göstərir ki, istənilən yerdə təşkilatlarımız öz fikrini, öz etirazını, yaxud da ki, öz dəstəyini göstərə bilərlər. Bu, çox mühüm amildir. Mən çox şadam ki, bu gün dünyada fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları yeni səviyyəyə qalxıb. Bu təşkilatlar arasında koordinasiya işlərinin aparılması əlbəttə ki, onların fəaliyyətini daha da gücləndirir. Mən hesab edirəm ki, diaspor təşkilatlarımız fəaliyyət göstərdikləri ölkələrdə Azərbaycan icmaları birləşdirməlidir. İdeal variant ondan ibarət ola bilər ki, hər bir azərbaycanlı diaspor təşkilatlarına üzv olsun, onların tədbirlərində iştirak etsin, dəstəyini versin, köməyini göstərsin və eyni zamanda, diaspor təşkilatları tərəfindən də lazım olanda kömək görsün. Bunu etmək üçün bu təşkilatlar daha da güclü olmalıdır. Mən hesab edirəm ki, ən vacib amillərdən biri diaspor təşkilatlarının birliyi və birləşməsidir. Birlik bizi gücləndirir. Birlik olmasa, biz güclü ola bilmərik. Bu aksiomadır. Ona görə hesab edirəm ki, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin inkişafı üçün biz birliyi tam şəkildə təmin etməliyik. Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti, eyni zamanda, erməni lobbisinin Azərbaycan əleyhinə apardığı çirkin kampaniyaya qarşı tutarlı bir cavabdır. Sırr deyil ki, müstəqilliyimizin ilk illərində bizim nə böyük maliyyə imkanlarımız var idi, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da o vaxt hələ təşkilatlanmamışdılar. Ancaq hazırda bütün ölkələrdə diaspor təşkilatlarımız erməni təbliğatına qarşı Azərbaycan reallıqlarını ortaya qoyurlar. Mən bu hərəkətləri, bu siyasəti alqışlayıram və bizim diaspor təşkilatlarının üzvlərinə bu fədakar və çox gözəl missiyaya görə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Biz çalışmalıyıq ki, Azərbaycan haqqında reallıqları bütün dünyaya bildirək. Bizə qarşı dünyada erməni lobbisi fəaliyyət göstərir. Bizə qarşı mübarizə aparır. Onların təsir dairəsində olan bəzi siyasətçilər, bəzi mətbu orqanlar, bəzi ictimai qurumlar Azərbaycana qarşı kampaniya aparırlar – ləkələmə kampaniyası, Azərbaycan reallıqlarını təhrif etmək üçün uydurmalar, düzgün olmayan faktlar yayırlar, yalanlar, böhtanlar yağdırırlar”.

Müasir dünyada diaspor fenomeni həm də özünün evolyusiyalı xətt üzrə inkişaf tempinə çox bağlıdır. Bəzi diaspor təşkilatları özlərinin çoxsaylı üzvlərinin sayı ilə deyil, daha çox effektiv təsir imkanlarının miqyası ilə hərəkət edirlər. Bununla yanaşı o da bəllidir ki, diaspor təşkilatlarının fəaliyyət mexanizmlərinə həm də mənsub olduğu dövlətin hədəflərini düzgün ortaya qoya bilməsindədir. Bütün bunları nəzərə alaraq, ona görə dönə-dönə qeyd edirik ki, milli diasporumuzun inkişafı ilə bağlı dünyada baş verən proseslər elmi-nəzəri və praktik baxımdan ciddi təhlil edilməli, sonra isə, bu prosesdə diaspor təşkilatlarımızın təsnifatına uyğun gərəkən addımlar atılmalıdır. Belə bir yanaşım tərzini dövlətlərarası və xalqlarası dinamik şəkildə inkişaf modellərinin tətbiqində olduqca vacibdir. Məhz bu baxımdan milli

diasporumuzun daha da inkişaf etməsi Azərbaycan dövlətinin ən müasir standartlar çərçivəsində inkişafı üçün zəruridir.

Hürriyyət. - 2021. - 30 yanvar-1 fevral. - № 10. - S. 13.

Azərbaycanın diaspor nümayəndələri üçün yüksək texnologiyalar və rəqəmsal marketinq üzrə təlimləri keçiriləcək

2 Fevral - Gənclər Günü münasibətilə Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun maliyyə dəstəyi və "ZADE-AI&ROBOTICS"-in təşkilatçılığı ilə yüksək texnologiyalar və rəqəmsal marketinq üzrə təlimlərə start verilir.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən AZƏRTAC-a bildirişlər ki, layihə çərçivəsində “neyro marketing&branding” (brendləşmə), “startup management” (startapların idarə edilməsi), “python” (data növləri ilə işləmə), “machine learning” (maşın öyrənmə) və süni intellekt sahələri üzrə təlimlər keçiriləcək.

İki aylıq təlim müddətini uğurla tamamlayan iştirakçılara təşkilatçılar tərəfindən sertifikatlar təqdim olunacaq.

Qeyd edək ki, Azərbaycan diaspor nümayəndələrinin təlimlərdə iştirakı ödənişsiz təmin ediləcək.

Təlimlərin məqsədi xaricdə yaşayan azərbaycanlıların ölkəmizdə həyata keçirilən iqtisadi islahatlar prosesinə cəlb edilməsi, gənclərin müəlliflik etdiyi startap layihələrinin, onların intellektual və yaradıcı potensialının, biznes ideyalarının dəstəklənməsidir.

AZƏRTAC
2021, 28 yanvar

Azərbaycan dünyada yaşayan soydaşlarımızın yurd sevgisi və milli öyünc mərkəzidir

Nizami Cəfərov,
Milli Məclisin deputatı, akademik

30 ildir ki, ölkəmizdə və ondan kənarında yaşayan 50 milyon-luq xalqımızın Yeni il şənliklikləri ilə eyni vaxtda birlikdə qeyd etdiyi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü ümummilli lider Heydər Əliyevin ən yeni tariximizə bəxş etdiyi möhtəşəm bir ümumxalq bayramıdır. Bu bayram dünya azərbaycanlılarına bir ananın övladları olduqlarını anladır, onları məfkurə telləri ilə bir-birinə bağlayır, milli varlığımızın çevrəsinə, xalqımızın birlik və həmrəylik yoluna gur işıq salır.

Ötən 3 onillikdə böyük rəhbərin bu tarixi töhfəsinin həm ölkə, həm də dünya miqyasında yüksək qiymətləndirilməsi, geniş təhlil və təbliğ olunması həm də milli dövlətçilik məfkurəmiz olan azərbaycançılıq ideologiyasının, milli ideallarımızın təntənəsi deməkdir. Əsasını ümummilli lider Heydər Əliyevin qoyduğu dünyada yaşayan azərbaycanlıların həmrəyliyi ideyasını müasir mərhələdə Azərbaycan dövləti uğurla gerçəkləşdirir. Ulu öndərin ideya və əməllərinin ən layiqli varisi Prezident İlham Əliyevin bu xətti davam etdirməsi heç bir alternativ qəbul etməyən zərurət olub, azərbaycançılıq ideologiyasını zənginləşdirən, ona güclü enerji verən, məzmununu bütövləşdirən konseptual siyasətdir.

Ulu öndərin dövlətçilik ideologiyası səviyyəsinə qaldırdığı və Prezident İlham Əliyevin daim rəhbər tutduğu azərbaycançılıq məfkurəsi isə artıq dünyada yaşayan hər bir soydaşımızın qəlbinə hakim kəsilərək, onları ciddi ümummilli hədəflərə yönləndirib. Ötən ilin son aylarında xalqımızın Qarabağda apardığı Vətən müharibəsi günlərində dünyada yaşayan soydaşlarımızın bu haqq işimizə göstərdiyi maddi və mənəvi dəstək Azərbaycanın dünyada yaşayan soydaşlarımızın yurd sevgisi və milli öyünc mərkəzi olduğunu qəti surətdə təsdiq etdi.

Əlbəttə, qloballaşan müasir dün-yada azərbaycanlıların siyasi- inzi-bati sərhədləri aşaraq bir-birlərilə sıx ünsiyyətə girmələri, ümummilli ma-raqlarını humanizm, insan hüquqları çərçivəsində təmin etmələri yalnız milli yox, həm də ümumbəşəri bir ehtiyacdır ki, əlahiddə hadisə olmayıb, bütün millətə xasdır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin və dövlət başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan xalqının dünya miqyasında milli-mənəvi, mədəni bütövlüyü-nün möhkəmlənməsi üçün müstəqillik illərində məqsədyönlü, inadlı, ardıcıl mübarizə aparılmışdır ki, bunun yüksək nəticələrini görməmək mümkün deyil.

Tarixi tale elə gətirmişdir ki, azərbaycanlıların və ya Azərbaycan türklərinin bu gün yalnız beşdən-biri müstəqil Azərbaycan Respublikasının vətəndaşıdır. Təxmini hesablamalara görə, dünya azərbaycanlılarının beşdən-dördü öz tarixi Vətəninə min illərlə necə məskun olmuşdursa, bu gün də elə yaşayır.

Azərbaycan xalqının və insanı-nın dünyanın inkişaf etmiş xalqları ilə müqayisədə ikinci, hətta üçüncü dərəcəli olması təsəvvürlərinin sürətlə aradan qaldırılması baxımından görülən işlər və onun uğurlu nəticələri də olduq-ca sevindiricidir. Azərbaycançılıq an-layışının bütün dünyada yüksəldilməsi nəticəsində bu gün heç bir azərbaycanlı özünü bir rusdan, bir almandan, bir fran-sızdan, nə də bir ingilisdən aşağı hesab etmir. Milli qürur yalnız sözdə deyil, həm də işdə, əməldədir.

Ölkədə abadlaşan, yeni rəmzlərini yaradan şəhərlər, xüsusilə, paytaxt Bakı, kəndlər, çəkilən yollar, yaradı-lan təhsil müəssisələri, tətbiq edilən müasir idarəçilik texnologiyaları, dünya standartları ilə müqayisə olu-nan müxtəlif təsisatlar, idmanda, mədəniyyətdə indiyə qədər bu miq-yasda görünməmiş beynəlxalq uğurlar Azərbaycan insanını ruhən yüksəldən, belə demək mümkünsə, onun mənəvi saflaşmasını təmin edən hadisələrdir. Bütün bu deyilənlər yalnız bugünlə məhdudlaşmayıb, Azərbaycan insa-nının gələcək taleyini, xarakterini də müəyyən edir. Bu taleyüklü işlər, əməllər Azərbaycan xalqının yeni tipli, modern düşüncəli lideri Prezident İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır.

Yeni il və Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi tarixi ildönümü-nün xoş duyğularını yaşamaqda davam etdiyimiz bir məqamda azərbaycançılıq məfkurəsinin dünya boyu uğurla ya-yıldığını, soydaşlarımızı vahid bir hədəfə– milli həmrəyliyə səfərbər etdiyini düşünmək olduqca qürurverici bir duyğu-düşüncədir. Azərbaycançılıq ideologiyası bütün azərbaycanlıları vacib məqsədlər ətrafında birləşdirir. Bu məqsədlər birlik və həmrəylik, müstəqil dövlətimizin inkişafına və daha da gücləndirilməsinə xidmət etməkdən ibarətdir.

İlham Əliyevin 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə dünya azərbaycanlılarına təbrikində qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra yaxın keçmişimizin bir çox tarixi sınaq anlarında mütəşəkkil birlik və həmrəylik nümayiş etdirərək, bütün sahələrdə böyük inkişafa və uğurlara nail olub.

Son 17 ilin hər bir ili kimi 2020-ci il də, “gizli müharibə” adlandırılan qlo-bal pandemiya və Vətən müharibəsi adlandırdığımız II Qarabağ savaşının gətirdiyi ağrı-acı və çətinliklərə bax-mayaraq, Azərbaycanın tarixinə uğur-lar, üstəlik, tarixi zəfər ili kimi yazıldı. Hesab edirəm ki, Azərbaycanın qa-zandığı bu qələbələr bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların nailiyyəti kimi dəyərləndirilə bilər. Çünki müasir müstəqil Azərbaycan dövləti bütün dün-yada yaşayan azərbaycanlıların Vətəni hesab olunur.

Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində mürəkkəb etno-siyasi proseslərin, din və məzhəb qarşıdurmalarının, huma-nitar fəlakətlərin baş verdiyi bir vaxtda Azərbaycan sabitliyin, etnik-dini tole-rantlığın və multikultural ənənələrin qorunub saxlanıldığı unikal məkandır. Məhz bunun nəticəsidir ki, bəşəriyyəti narahat edən bir çox problemlər Bakıda müzakirə olunur, ölkəmiz bu istiqamətdə mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahib-liyi edir.

Azərbaycan son illərdə dünyada sivilizasiyalararası dialoq, multikultura-lizm və tolerantlıq məkanı kimi tanınır. Bu dövrdə ölkəmizin Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının növbəti Zirvə Görüşünə, Dünya dini liderlərinin II Sammitinə, Qoşulmama Hərəkətinə üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşünə ev sahibliyi etməsi və növbəti 2 ildə bu hrəkata sədrliyin Azərbaycana keçməsi dövlətimizin beynəlxalq müstəvidə artan nüfuzundan xəbər verir.

Nəhayət, Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin yeritdiyi mükəmməl, müdrik, tarazlı daxili və xari-ci siyasət xalqımıza 33 ildən bəri hədsiz bələlər, faciələr və mərhumiyyətlər gətirmiş Qarabağ münaqişəsinin həllini Azərbaycanın bu ilin payızında Qələbə ilə başa çatdırmasını təmin etdi. Azərbaycan rəhbərinin hərbi və siyasi, diplomatiya və informasiya cəbhələrində apardığı misilsiz döyüş Si-lahlı Qüvvələrimizin dünya müharibələri tarixində görünməmiş bir strtategiya və taktika ilə 30 ildə işğal olunmuş ərazilərimizi 44 gündə azad etməsi ilə nəticələndi.

Erməni işğalçılarına qarşı Azərbaycan xalqının 44 günlük müzəffər hərbi, ictimai, siyasi, diplomatik və informasiya mübarizəsində Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Sözü– xalqa müraciətləri, dünyanın müxtəlif nüfuzlu informasiya vasitələrinə verdiyi müsahibələr son dərəcə önəmli və təsirli rol oynadı. Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın istər daxili, istərsə də xarici siyasətində əldə edilən hər bir uğur, məxsusi olaraq onun Ali Baş Komandanlığı altında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin zəkasının təcəssümü, onun irsən qoyub getdiyi milli tərəqqi ideyalarının təzahürüdür.

Bu il Qarabağda qazandığımız tarixi zəfər 2020-ci ili ikiminillik tariximizə ən böyük döyüş qələbəsi kimi yazdı. Dünya azərbaycanlılarının yurd sevgisi, milli öyünc günü olan 31 Dekabr ümummillli həmrəylik bayramını və Yeni ili ötən günlərdə belə bir qələbənin yaratdığı sonsuz sevinc və qurur duyğuları ilə qeyd etməyimiz misilsiz bir qismətdir.

Belə bir vaxtda 50 milyonluq dil, din və məfkurə qardaş-bacılarımız bir-birini ürəkdən təbrik etdilər, xalqımıza doğma Azərbaycanımız naminə daha böyük fəaliyyətlər və nailiyyətlər arzu-ladılar. Qoy növbəti illərdə də nəsibimiz möhkəm cansağlığı, səadət və ümum-millli uğurla sevinmək olsun!

Xalq qəzeti. - 2021.- 28 yanvar. - № 19. - S. 6.

Ukraynada yaşayan gənc azərbaycanlı iş adamının uğur piramidası

Möhsüm Qədiroğlu,

“Respublika” qəzetinin Ukrayna və Şərqi Avropa ölkələri üzrə xüsusi müxbiri

Hər bir xalqın, dövlətin və cəmiyyətin inkişaf strategiyası onun gəncliyinin savadlı, sağlam ruhda və yüksək mənəvi dəyərlər üzərində qurulmasından asılıdır. Bu amil dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin dövlət idarəetmə proqramlarında əsas prinsip kimi götürülür və həyata keçirilir. Azərbaycanda isə bu nəci bə ənənəyə ulu öndər Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi illərdə start verilib. Belə ki, 1970-ci illərdə ölkəmizdə istedadlı gənclərin seçilərək keçmiş sovet ittifaqının ali təhsil ocaqlarına göndərilməsi ənənəsi, Azərbaycanın müstəqillik illərində də əsas prioritet kimi götürülərək uğurla davam etdirilib. Müdrik və uzaqgörən siyasətin nəticəsidir ki, dünyanın ən nüfuzlu ali təhsil ocaqlarına göndərilmiş azərbaycanlı gənclərin səsi, bu gün müxtəlif ölkələrin parlament kürsülərindən, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların yüksək tribunallarından gəlir.

Azərbaycanın belə oğullarından biri də Oksford Universitetinin məzunu, hazırda Ukraynanın Sumı Vilayətinin deputatı və sözügedən vilayətin Cüdo Federasiyasının prezidenti, tanınmış iş adamı Quliyev Araz İman oğludur.

Araz Quliyev 1989-cu ildə Naxçıvan şəhərində anadan olub. 5 yaşında valideynləri ilə birlikdə Bakı şəhərinə köçüb. Nümunəvi şagird kimi Bakı şəhər 43 saylı orta məktəbin 6-cı sinfini əla qiymətlərlə başa vuraraq, təhsilini Bakı Özəl Türk Liseyində davam etdirib. Gənc istedad 2007-ci ildə liseyi müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra, ingilis dilində imtahan verib London şəhərindəki “Bellerbys Kolleci”nin tələbəsi adını qazanıb. Elm və təhsil ocağının işığında inamla addımlayan həmyerlimiz 2008-ci ildə kolleci əla qiymətlərlə bitirən tələbələr sırasında olub. Elə həmin il elan olunmuş müsabiqədən keçərək “2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə dövlət proqramı”na daxil edilir və təhsilini Oksford şəhərindəki “Royal Holloway Universiteti”nin menecment fakültəsində davam etdirir. Dünyanın nüfuzlu təhsil ocaqları arasında yüzlüyə daxil olan bu universitetdə təhsil almaq Araz Quliyevin həyatında böyük dönüş yaradır. O, burada biznesin idarə olunması, menecment işinin düzgün qurulması, müasir informasiya texnologiyaları sahəsində yüksək biliklərə yiyələnir. 2011-ci ildə təhsilini əla qiymətlərlə başa vuraraq vətənə qayıdır. 2011-2012-ci illərdə N saylı hərbi hissədə xidmətini başa vurub, Londonda yiyələndiyi bilik və bacarığını biznes sahəsində sınaqdan keçirir. O, Azərbaycanda və Ukraynada bir sıra şirkətlər təsis edərək, biznes fəaliyyətinə start verir. 2014-cü ildə Ukraynadan olan tələbə yoldaşlarından aldığı biznes təklifi ona paytaxt Kiyev şəhərində geniş imkanlar yaradır. Belə ki, Londonda qazanılan dostlarla Kiyevdə gerçəkləşən ilk tikinti layihəsi Arazın gələcək karyerasının uğur piramidasına çevrilir. Riskli şəraitdə pragmatik analiz qabiliyyəti, biznesin idarə olunmasında tətbiq olunan doğru və düzgün strategiya çox keçmir ki, Araz Quliyevə təsisçisi olduğu “Sofiyevskaya Sfera” tikinti şirkətinin inşaa etdiyi ən böyük yaşayış komplekslərindən birinin sahibi kimi böyük şöhrət qazandırır.

Həyatda bütün uğurların elm və təhsildən qaynaqlandığını əldə əsas tutan Araz Quliyev 2015-2016-cı illərdə Oksford Universitetinə daxil olaraq biznesin idarə olunması (MBA) üzrə magistr pilləsinə yüksəlir.

Biznesdə böyük uğurlar əldə edən azərbaycanlı gənc Ukraynanın ictimai, siyasi, sosial, mədəni həyatında da fəallıq nümayiş etdirir. 2020-ci ildə Araz Quliyev Ukraynanın şəhər və vilayət radalarına keçirilən seçkilərə qatılır və “Avropa Həmrəyliyi partiyası”ndan Sumı Vilayətinin deputatı seçilir. Səmərəli fəaliyyəti ilə diqqət mərkəzində olan azərbaycanlı gənc Sumı Vilayət Cüdo Federasiyasının prezidenti vəzifəsinə təyin olunur.

Naxçıvan şəhərindən başlanan həyat yolunun uğur salnaməsini “Respublika” qəzetinin oxucuları ilə bölüşən Araz Quliyev, ona ünvanladığımız sualları sakit təbiəti, məntiqə söykənən səlis ifadələri ilə cavablandırır.

– Araz müəllim, tərcümeyi-halınızdan da görüldüyü kimi, istər orta məktəbi, istərsə də ali təhsilinizi böyük müvəffəqiyyətlə başa vurmuşunuz. Daha doğrusu yaşınıza görə zəngin həyat yolu keçmişiniz və xeyli uğurlara imza atmısınız. Maraqlıdır, Naxçıvandan başlanan həyat yolunuz necə oldu ki, Bakıdan, Londondan keçib Ukraynada çarpazlaşdı?

– Təşəkkür edirəm. Sözü düzü heç mənim özüm də bilməzdim ki, nə zamansa gedib Ukraynada yaşayaram. Görünür, özümüzün də bilmədiyimiz bir tale yolu var onun yolçularıyla. Mənim də həyat yolum

Naxçıvandan başlayıb. Oradan 5 yaşım olarkən valideynlərimlə Bakıya köçmüşük. Naxçıvan, Bakı mənim üçün dünyanın ən gözəl şəhərləridir. Ruhən oraya bağlıyam. Azərbaycan mənim üçün bir qibləgahdır. 1-ci sinfə Bakıda getmişəm. Valideynlərim çox tələbkər idilər. Özüm də oxumağı çox sevirdim. Bu iki amil məni uşaqlıqdan kitab oxumağa, mütaliə etməyə alışdırdı. 6-cı sinfi bitirdikdən sonra sənədlərimi Bakı Özəl Türk Liseyinə təqdim etdim. O vaxt bu təhsil ocağına qəbul olmaq üçün 70 nəfərə qarşı 8 min şagird sənəd vermişdi. Tale elə gətirdi ki, mən də müsabiqədən yüksək bal toplayanlar sırasında oldum və təhsilimi orada davam etdirdim. Həqiqətən də liseydə istər təhsilin səviyyəsi, istərsə də tələbkarlıq çox yüksək idi. Dərslərin bir qismi ingilis dilində keçirilirdi. Təbii ki, mən də dərslərimi yaxşı oxumaqla yanaşı, ingilis dilini də mükəmməl öyrəndim. Liseyi bitirəndən sonra təhsilimi xaricdə davam etdirmək qərarına gəldim. O zaman ingilis dilində imtahan verib London şəhərindəki, “Bellerbys Kolleci”nə qəbul oldum. Siz dediyiniz kimi, Naxçıvandan başlanan həyat yolum Bakıdan keçərək Londona, oradan isə Ukraynaya istiqamətləndi.

– Bildiyimiz kimi, ulu öndər Heydər Əliyev ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövənlərdə istedadlı azərbaycanlı gənclərin dövlət hesabına dünyanın müxtəlif ölkələrinin nüfuzlu ali təhsil ocaqlarına göndərilməsinə xüsusi diqqət ayırırdı. Fərəhləndirici haldır ki, bu xətt bu gün də uğurla davam etdirilir. Hətta, siz də Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı çərçivəsində təhsil almısınız. Bu haqda nə deyə bilərsiniz?

– Ümummill liderimiz Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi bütün dövənlərdə azərbaycanlı gənclərin yüksək biliklərə yiyələnməsi, xüsusəndə, onların xaricdə təhsil almaları dövlət idarəetmə strategiyasının əsas prioritetlərindən biri olub. Vaxtilə ulu öndərin dünyanın müxtəlif ölkələrinin ali təhsil ocaqlarına göndərdiyi tələbələr bu gün müstəqil dövlətimizin aparıcı kadrlarına çevriliblər. Bu baxımdan birmənalı olaraq demək istəyirəm ki, ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycan gənclərinin xaricdə təhsil diplomatiyasının banisidir. Bu gün Prezident İlham Əliyev də bu strateji xətti böyük uğurla davam etdirir. Bəli, mən də 2007-ci ildə İngiltərənin “Bellerbys Kolleci”ni başa vurduqdan sonra müsabiqə yolu ilə “Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə dövlət proqramı”na vəsiqə qazandım və təhsilimi Oksford şəhərindəki, “Royal Holloway Universiteti”nin menecment fakültəsində davam etdirdim. Təhsil aldığımız illərdə dövlətimiz hər zaman yanımızda olub. Həm təhsil, həm də yataqxana xərclərimizi dövlətimiz qarşılayıb. Bu mənada həyatda əldə etdiyim hər bir uğura görə, dahi Heydər Əliyev ideologiyasına və dövlətimizə borcluyam.

– Bildiyimiz kimi, London dünyanın əsas siyasi mərkəzlərindən biri hesab olunur. Orada təhsil aldığımız illərdə Azərbaycan həqiqətlərinin təbliğ olunması istiqamətində nə kimi fəaliyyətiniz olub?

– Biz dünyanın harasında yaşamağımızdan və təhsil almağımızdan asılı olmayaraq ölkəmizi layiqincə təmsil etməyi özümüzə şərəf borcu hesab edirik. Oksfordda oxuduğum illərdə, təhsillə paralel olaraq Universitetin nəzdində “Azərbaycanlı Tələbələrin Təşkilatı” yaratmışdıq. Vaxtaşırı Azərbaycanın qədim adət-ənənələrini, zəngin mədəniyyətini, əsasən də ermənilərin son iki əsrdə xalqımıza və dövlətimizə qarşı həyata keçirdikləri işğalçılıq və soyqırımı siyasətini özündə əks etdirən tədbirlər təşkil edirdik. 20 Yanvar və Xocalı faciələrini video və fotomaterialların dili ilə yerli və xarici tələbələrin diqqətinə çatdırırdıq. Bununla yanaşı, futbol turnirləri keçirirdik. Həmişə çalışırırdıq ki, ölkəmizi və xalqımızı lazımi şəkildə təmsil edək. Bu sahədə üzərimə düşən tarixi missiyanı Ukraynada da davam etdirirəm. Təbii ki, hər bir azərbaycanlının vətənimiz, dövlətimiz qarşısında böyük borcu var. O borcun çəkisi o qədər böyükdür ki, onu qaytarmağa bir ömür bəs eləməz.

– Bəs necə oldu ki, Londonda təhsil aldıqdan sonra həyat fəaliyyətinizi Ukraynada davam etdirmək qərarına gəldiniz? Həm də, qısa zaman kəsiyində istər dost ölkənin biznes sferasında, istərsə də ictimai-siyasi həyatında böyük uğurlara imza atmağa müvəffəq oldunuz?

– Təbii ki, hər bir uğurun kökündə zəhmət və sağlam təhsil dayanır. Bir də həyatda qismət və şans deyilən məfhum mövcuddur. Düşünürəm ki, o şans vaxtında doğru dəyərləndirmək həyatın müvəffəqiyyət qapılarını rahat açmaqda adama yardımçı olur. Mən Londonda təhsil alarkən Ukraynadan olan bir neçə tələbə yoldaşlarımla dostluq edirdim. Onların çox sağlam çevrəsi var idi. Biz daima bir yerə yığışib gələcək planlarımız haqda fikir mübadiləsi aparırırdıq. Biznesin idarə olunması, menecment işinin düzgün qurulması ilə bağlı layihələr hazırlayıb müzakirə edirdik. Bizi həm də dövləti maraqlarımız birləşdirirdi. Həqiqətən də tarixi araşdırsaq, Azərbaycanla Ukrayna arasında böyük tale oxşarlıqları mövcuddur. Əsrlər boyu müstəqillik uğrunda mübarizə aparən xalqlarımıza qarşı eyni cəza tədbirləri həyat keçirilib. Hər iki dövlətin torpaqları tarixin müxtəlif dövənlərində işğala məruz qalıb. Bu baxımdan Ukrayna ilə Azərbaycanı bir çox sahələrlə yanaşı, məruz qaldıqları ağır-acıları da birləşdirir. Londonda oxuyarkən ukraynalı tələbə

yoldaşlarımız həmişə Azərbaycanla bağlı təşkil etdiyimiz tədbirlərdə fəal iştirak edirdilər. Bu münasibətlər bizim aramızda yaxın dostluq əlaqələrinə çevrildi. Universiteti bitirdikdən sonra dostluq münasibətlərimiz daha da dərinləşdi. O dövrdə mən onların dəvəti ilə bir neçə dəfə Kiyev şəhərində olmuşdum. 2014-cü ildə isə dostlarımdan biznes təklifi aldım. O vaxt Ukrayna tarixində ən mürəkkəb dövrlərdən biri idi. Ölkədə baş vermiş “meydan hərəkatı”ndan sonra, inflyasiya son həddə çatmışdı. İqtisadi böhran torpaqların qiymətini xeyli aşağı salmışdı. O dövrü biznes üçün həm səmərəli, həm də riskli dövr hesab etmək olar. Hesablarımız doğru çıxdı. Ukraynalı dostlarımla birgə həyata keçirdiyimiz ilk tikinti layihəsi böyük biznesə gedən yolumuzun uğur mayakına çevrildi. Bu uğur mənim iş adamı kimi Ukraynada qalıb yaşamağımın prinsip təməlinə çevrildi. Ukraynanın ən ağır böhran durumunda atığımız sonrakı addımlarımız da bizə böyük dividendlər gətirdi. Qərar verib ucuz qiymətə aldığımız geniş torpaq sahəsi, gördüyünüz kimi, Kiyev vilayətinin ən böyük yaşayış massivlərindən birinə çevrildi.

Bu gün ukraynalı tələbə yoldaşlarımla və onların çevrəsinin əksəriyyəti dövlət və hökumət strukturlarında, aparıcı siyasi partiyalarda və ali qanunvericilik orqanlarında təmsil olunurlar. Ötən il mənə də bir neçə siyasi partiyalardan vilayət və şəhər radalarına keçirilən seçkilərdə iştirak etmək təklifi gəldi. Çox düşündükdən sonra qərar verib “Avropa Həmrəyliyi Partiyası”ndan Sumı Vilayət Radasına keçirilən seçkilərə qatıldım. Seçki marafonumuz uğurla başa çatdı və partiya siyahısından ilk beşlikdə Sumı Vilayətinin deputatı seçildim. Ötən il həmçinin, “Sumı Vilayət Cüdo Federasiyası”nın prezidentlik kürsüsü də mənə həvalə olundu.

İndi-indi dərk edirəm ki, ulu öndər Heydər Əliyevin vaxtilə azərbaycanlı gəncləri dünyanın ən nüfuzlu ali təhsil ocaqlarına göndərməkdə əsas məqsədi, onların dünya xalqlarına inteqrasiya olunmalarını gerçəkləşdirmək, həmin gənclərin vasitəsilə müstəqil Azərbaycan dövlətinin səsinin müxtəlif ölkələrin ali kürsülərindən eşidilməsini təmin etmək strategiyası olub.

– Araz müəllim, koronavirus pandemiyasının gəlişi ilə dünyada yaşanan ağır- acılara baxmayaraq, 2020-ci il xalqımız üçün qələbə ili, sizin üçün isə həm zəfər, həm də ictimai-siyasi karyeranızda yüksəliş ili kimi yadda qaldı. Bu ikili sevincin qürurlu anlarını eyni zamanda yaşayan azərbaycanlı gənc kimi ötən il yaddaşımda necə iz buraxdı?

– Mənim üçün bütün uğurların zirvəsi Vətənimizin bütövlüyünün təmin olunması və torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi oldu. Tam səmimi deyim, həyatda nə qədər uğurlar əldə etsək də, torpaqlarımızın işğal altında olmasına görə başımız aşağı, mənliyimiz, qürurumuz şikəst halında idi. Bu baxımdan Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müzəffər ordumuzun torpaqlarımızı işğal altından azad etməsi, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan 50 milyondan çox azərbaycanlının sınımış qürurunu, tapdalanmış ruhunu bərpa etdi. 44 günlük Vətən müharibəsi 28 il işğal altında olan torpaqlarımızın, xüsusi ilə siyasi və strateji əhəmiyyət daşıyan Şuşa şəhərinin gərgin döyüşlərlə azad edilməsi ilə yekunlaşdı. Beləliklə, Azərbaycan son 2 əsrlik tarixində ilk dəfə olaraq, müharibədən ərazi itkisi ilə yox, ərazi bütövlüyünü bərpa etməklə çıxdı. Bu baxımdan 2020-ci il mənim yaddaşıma miladi təqviminin ən parlaq, ən sevimli, gələcək yollarımıza işıq saçan il kimi daxil oldu. Düzdür, ötən il mənim həyatımda da yüksəliş ili oldu. Sumı vilayətinin deputatı və cüdo federasiyasının prezidenti seçildim. Amma bu Vətən müharibəsində əldə etdiyimiz qələbə sevincinin yanında dəryada bir damlanı xatırlatdı. Mən fürsətdən istifadə edib xalqımıza bu qələbə sevincini yaşadan Prezident İlham Əliyevə, müzəffər ordumuza, cəsur əsgərlərimizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmət, yaralı əsgərlərimizə şəfa diləyirəm. Şəhid valideynlərinin və ailələrinin qarşısında baş əyirəm.

– Sumı Vilayətinin deputatı kimi Azərbaycanla Ukrayna arasında mövcud olan strateji əməkdaşlığın gələcək perspektivlərini necə dəyərləndirirsiniz?

– Azərbaycanla Ukrayna xalqlarının dostluq əlaqələri uzun əsrlərə söykənir. Tarixə nəzər salsaq, heç bir zaman ölkələrimiz arasında fikir ayrılığı olmayıb. Əksinə, tarixin bütün dövrlərində hər iki ölkə bir-birinə dəstək verib. Bu münasibətlər ölkələrimiz müstəqillik əldə etdikdən sonra daha böyük inkişaf yolu keçib. Xalqlarımız arasında tarixi dostluq əlaqələrinin möhkəm əsaslar üzərində qurulmasında ulu öndər Heydər Əliyevin misilsiz xidmətləri var. Vaxtında qurulan möhkəm özülün nəticəsidir ki, bu gün ölkələrimiz beynəlxalq arenada eyni mövqedən çıxış edir, prinsipial məsələlərdə bir-birinə dəstək verirlər. Artıq Azərbaycanla Ukrayna beynəlxalq arenada strateji müttəfiqlər kimi tanınırlar. Sevindirici haldır ki, Prezident İlham Əliyev də ikitərəfli əlaqələrin inkişafına xüsusi diqqət ayırır. Ölkələrimiz arasında mövcud olan iqtisadi, siyasi, elmi, mədəni, hərbi-texniki əməkdaşlıq durmadan inkişaf etdirilir.

– Necə düşünürsünüz, ötən il Sumı Vilayətinin deputatı seçilməyinizi gələcək siyasi fəaliyyətinizin tramplini, daha doğrusu Ukrayna Ali Radasına gedən yolun başlanğıcı kimi dəyərləndirmək olarmı?

– Mən öncədən danışmağı sevmirəm. İnşallah gələcəkdə elə bir şans yaranarsa, mütləq dəyərləndirməyə çalışaram. Hələ qarşıda məni seçicilərin etimadını qazanmaq üçün xeyli işlər gözləyir. Çalışmalıyam ki, həm seçicilərin etimadını qazanın, həm də əməli işlərimlə xalqımızın, dövlətimizin adına şərəf gətirim. Bu baxımdan gənclərlə işləməyi, onların sağlam ruhda böyümələri üçün vilayət üzrə cüdo federasiyasının fəaliyyətini gücləndirmək kimi qarşıda xeyli işlər gözləyir bizi. Təbii ki, Ali Radaya gedən yol gərgin zəhmətdən, insanların qəlbinə yol açan əməli işlərdən keçir. Amma çox istərdim ki, Ukrayna parlamentində bir nəfər də olsa azərbaycanlı təmsil olunsun. Buna nail olmaq üçün Ukraynada böyük potensialımız var.

Araz Quliyev Ukraynada yaşadığı illərdə xalqımızın xeyirxahlıq ənənələrini də fəaliyyət proqramının əsas istiqamətlərindən biri kimi qəbul edib. Onun təsis etdiyi “Blaqo Sfera” xeyriyyə təşkilatı mütəmadi olaraq Kiyev vilayətindəki bir sıra kimsəsiz uşaq və qocalar evinə himayədarlıq edir.

Respublika. - 2021.- 28 yanvar. - № 19. - S. 5.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız ana Vətənə yüksək bağlılıq nümayiş etdirirlər

Son vaxtlarda azərbaycanlılar dünyanın bir sıra iri şəhərlərində genişmiqyaslı aksiyalar, layihələr həyata keçirərək ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılmasına öz töhfələrini verirlər

Mübariz Abdullayev

Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu və sonrakı mərhələdə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan məqsədyönlü siyasət sayəsində daha da zənginləşdirilən azərbaycançılıq ideologiyası milli və dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, ölkənin bütün vətəndaşlarını ümumi amallar uğrunda birləşdirib. Deyə bilərik ki, ötən dövrdə azərbaycançılıq ideologiyasının yüksək səviyyədə təbliğ olunması, bu məqsədlə davamlı tədbirlərin həyata keçirilməsi sayəsində ölkəmizdə nümunəvi ab-hava yaranıb. Bu gün davamlı sabitlik, vətəndaş həmrəyliyi, insanların ümummilli məsələlərə həssaslıqla yanaşmaları Azərbaycanın mənzərəsini səciyyələndirən cəhətlərdir.

Bu kontekstdə diqqəti çəkən digər bir mühüm məqam isə müxtəlif səbəblərdən respublikamızdan kənarada yaşayan soydaşlarımızın ana Vətənə yüksək bağlılıq nümayiş etdirmələridir. Biz azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşən soydaşlarımızın son vaxtlarda dünyanın bir sıra iri şəhərlərində genişmiqyaslı aksiyalar, layihələr həyata keçirdiklərinin şahidi oluruq. Bu qəbildən olan tədbirlərə, adətən, yerli vətəndaş cəmiyyətlərinin fəalları, siyasi və mədəni çevrələrin təmsilçiləri də qatılırlar. Həmçinin soydaşlarımızın xarici ölkələrdə keçirdikləri aksiyalar müxtəlif dillərdə işıq üzü görün kütləvi informasiya vasitələrində geniş şəkildə işıqlandırılır. Beləliklə də, həmvətənlərimiz ölkəmizin həqiqətlərini beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılmasına öz töhfələrini verirlər. Məhz onların aktiv fəaliyyətinin nəticəsidir ki, tarixi faktlara, ədalətə, humanizm prinsiplərinə əsaslanan Azərbaycan həqiqətləri getdikcə daha böyük auditoriyalarda rəğbət qazanmaqdadır.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin ötən il sentyabrın 27-dən noyabrın 10-dək davam edən Vətən müharibəsində qazandığı şanlı qələbə xalqımızın qürur mənbəyi olaraq tarixdə əbədi qalacaq. Bu qələbə sayəsində üç onillik ərzində davam edən Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixə qovuşdu, ölkəmizin ərazi bütövlüyü tam təmin olundu. Bu qələbənin təmin olunmasını şərtləndirən amillər sırasında xalqımızın birliyi müstəsna rol oynadı. Vətən müharibəsinin başladığı ilk günlərdən ölkəmizdə fəaliyyət göstərən əksər siyasi partiyaların təmsilçiləri yüksək həmrəylik nümunəsi sərgiləyərək Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə birmənalı dəstəklərini bildirdilər.

Eyni zamanda, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın Vətən müharibəsi günlərində nümayiş etdirdikləri həmrəylik hər cür xoş sözə layiqdir. Həmin günlərdə erməni diasporunun təsir dairəsinin kifayət qədər güclü olduğu ölkələrin iri şəhərlərində Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı əsl həqiqətlərin səsləndirildiyi çoxsaylı mitinqlərin, küçə yürüşlərinin keçirilməsinin asan olmadığını təsəvvür etmək çətin deyil. Bir sıra hallarda erməni lobbisinin təsir dairəsində olan yerli hakimiyyət və güc strukturları belə tədbirlərin qarşısını almağa böyük səy göstərirdilər. Lakin diaspor təşkilatlarımız güclü həmrəylik göstərərək planlaşdırdıqları tədbirlərin baş tutmasına nail olurdular. Soydaşlarımızın keçirdikləri belə tədbirlərin coğrafiyası da kifayət qədər geniş idi. Qardaş Türkiyə, Gürcüstan, Rusiya Federasiyası, Fransa, Almaniya, ABŞ və digər çoxsaylı ölkələr bu siyahıda yer alır. Ümumiyyətlə, Azərbaycanlıların Koordinasiya Şuralarında birləşən diaspor təşkilatları Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı ölkəmizin haqlı mövqeyini qətiyyətlə müdafiə edib və erməni təxribatlarına bütün səviyyələrdə layiqli cavab veriblər. Ötən ilin yayında baş verən Tovuz hadisələri zamanı, eləcə də Vətən müharibəsi başlayan gündən etibarən dünya azərbaycanlıları ayağa qalxaraq respublikamıza dəstək məqsədilə ümumilikdə 182 aksiya, yürüş-mitinq keçiriləblər. Bundan başqa, soydaşlarımız tərəfindən müxtəlif beynəlxalq təşkilatlara, səlahiyyətli şəxslərə minlərlə bəyanat ünvanlanıb, dünyanın demək olar ki, hər yerində 26 dildə məlumatlar yayılıb.

44 günlük Vətən müharibəsi günlərində xaricdə yaşayan soydaşlarımız yalnız aksiyalar keçirməklə, informasiya təbliğatı aparmaqla kifayətlənməyiblər. Onlar, həmçinin Silahlı Qüvvələrimizə, şəhid ailələrinə və qazilərimize maddi dəstək göstərilməsində yüksək fəallıq nümayiş etdiriblər. Məsələn, müharibə günlərində Amerikanın və Avropanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən ordumuza, şəhid ailələrinə və qazilərimize 332.640 manat, 188.416 ABŞ dolları və 118.782 avro məbləğində maddi dəstək göstərib. Könüllü şəkildə yığılan vəsaitlər Azərbaycan Diasporuna

Dəstək Fondu və Silahlı Qüvvələrə Yardım Fondu vasitəsilə, eləcə də birbaşa olaraq çatdırılıb. Bundan başqa, soydaşlarımızın təşəbbüsü ilə əsgərlərimiz üçün isti geyimlər, ərzaq bağlamaları, tibbi avadanlıqlar da göndərilib. Kanadada yaşayan bir qrup soydaşımız isə 101 şəhid ailəsini himayəyə götürüb. Belə misalların sayı kifayət qədər çoxdur.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar tərəfindən ana Vətənə dəstək, milli mədəniyyətimizin təbliği ilə bağlı aksiyalar müharibə başa çatdıqdan sonra da davam etdirilir. Məsələn, ABŞ-ın Men ştatında Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki tarixi qələbəsini əks etdirən layihə gerçəkləşdirilib. Layihə Men ştatında Azərbaycan icmasının rəhbəri Tərhan Əhmədovun təşəbbüsü ilə keçirilib. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə baş tutan və bir həftə davam edən aksiya zamanı üzərində Azərbaycanın tarixi abidələrini, dövlət atributlarını, zəngin mədəniyyət nümunələrini, Bakı şəhərinin gözəlliklərini və Qarabağ həqiqətlərini əks etdirən rəqəmsal plakatların olduğu xüsusi avtomobil ştatın müxtəlif şəhərlərində dolaşaraq sakinlərin diqqətini ölkəmizə cəlb edib. Elektron lövhədəki müxtəlif şəkillərin fonunda “Azərbaycanda inanc müxtəlifliyinə qayğı ilə yanaşılır”, “Azərbaycanda gözəllik, mədəniyyət, tarix və ənənələr yanaşdır”, “Qəlbinə Azərbaycana sevgi və barışla zəngin et” çağırışları, eləcə də “Xarı bülbül” çiçəyinin təsviri və “Qarabağ Azərbaycandır!” şüarı əks olunub.

Digər belə bir tədbir Norveçin paytaxtı Osloda baş tutub. Belə ki, Norveçdə fəaliyyət göstərən “CAN” Azərbaycan-Norveç diaspor təşkilatının təşəbbüsü və Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə paytaxt Oslonun mərkəzi küçələrində Qarabağ həqiqətlərindən bəhs edən 200 reklam lövhəsi (bilbord) quraşdırılıb. Layihə yerli ictimaiyyətin diqqətini Qarabağ həqiqətlərinə və 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın şanlı qələbəsinə cəlb etmək məqsədilə gerçəkləşdirilib. Layihə çərçivəsində yerli vətəndaş cəmiyyətinə noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli Bəyanatın şərtlərinə riayət olunmasına birgə səylər göstərilməsi, Azərbaycan ərazilərində humanitar aksiyaların həyata keçirilməsinin mümkün olması ilə bağlı çağırışlar səsləndirilib. Layihənin müəllifləri, həmçinin dünya ictimaiyyətini Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı törətdiyi hərbi cinayətlərə diqqət yetirməyə çağırıblar. Bilboardlarda yerləşdirilən fotosəkillər arasında məşhur fotoqraf Reza Deqqatının birinci və ikinci Qarabağ savaşı zamanı çəkdiyi fotolardan da istifadə olunub.

Böyük Britaniyadakı azərbaycanlı icmasının təşəbbüsü ilə London şəhərində xalqımızın zəngin mədəniyyətini və ənənələrini vəsf edən layihənin gerçəkləşdirilməsi də təqdirəlayiq haldır. Layihə çərçivəsində London metrosunun 20 stansiyasında quraşdırılmış 6 lövhədə Azərbaycanın bugünkü reallıqlarını, o cümlədən milli mədəniyyətimizin müxtəlifliyini və rəngarəngliyini əks etdirən fotosəkillər bir-birini əvəzləyib. Sənişinlər tərəfindən olduqca maraqla qarşılanan layihənin icrasına ötən il dekabrın 20-dən başlanılıb. Layihə cari il yanvar ayının əvvəlində başa çatıb.

Azərbaycan dövləti xaricdəki diaspor təşkilatlarının ana Vətənə naminə fəaliyyətlərini hər zaman yüksək dəyərləndirir. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə diaspor təşkilatlarının üzvlərini - bütövlükdə 30 ölkədə yaşayan 92 nəfər diaspor fəalını “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalı ilə təltif edib. Xaricdə yaşayan soydaşlarımız yüksək dövlət təltifinə diasporun ana Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində, beynəlxalq aləmdə respublikamızla bağlı obyektiv informasiyaların yayılmasında, eləcə də Azərbaycan dilinin və mədəniyyətinin xarici ölkələrdə təbliğində, respublikamızın beynəlxalq aləmdə ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrinin genişlənməsində göstərdikləri xidmətlərə görə layiq görülüblər. Yeri gəlmişkən, “Diaspor fəaliyyətində xidmətə görə” medalı ilə təltif edilən soydaşlarımız bunu yüksək minnətdarlıq hissi ilə qarşılayıblar. Onlar bundan sonra da hər zaman ana Vətənin yanında olacaqlarını, dövlətimizin dünyada daha yaxşı təbliği və beynəlxalq aləmdə milli maraqlarımızın qorunması üçün əllərindən gələni əsirgəməyəcəklərini bildirirlər.

Yuxarıda deyilənlərdən bir daha aydın olur ki, azərbaycançılıq ideologiyası gənc müstəqil dövlətimizin milli gücünü artıran fundamental amillərdən biri qismində çıxış edir. Bu gün dünyada erməni lobbisi təşkilatlarına bağlı olan müxtəlif anti-Azərbaycan dairələr mövcuddur. Ölkəmizin uğurları həmin dairələri bərk narahat edir. Biz Vətən müharibəsi dövründə ayrı-ayrı ölkələrdən respublikamıza edilən təzyiqlərin timsalında bunu əyani şəkildə gördük. Onlar açıq-aşkar dirəniş göstərirdilər ki, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü təmin etməsin, haqq mübarizəsini dayandırsın. Şübhəsiz ki, belə təzyiqlər gələcəkdə də gözləniləndir. Buna görə də biz Ulu Öndərimizin əvəzolunmaz mirasına - azərbaycançılıq ideologiyasına istinad etməklə milli həmrəyliyimizi, vətəndaşlıq mövqeyimizi daha da gücləndirməliyik. Bizim sarsılmaz birliyi ana Vətənimiz Azərbaycanın gələcək uğurlarını, qələbələrini, zirvələrə yüksəlməsini təmin edəcək.

Yeni Azərbaycan.-2021.-27 yanvar.-№15.-S.8.

Dünya azərbaycanlılarının bir bayraq altında fəaliyyəti prioritet vəzifəmizdir

Valeh Hacıyev,

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini

Yola saldıığımız 2020- ci il bir sıra hadisələrlə – həm kədərli, həm də sevincli günlərlə yaddaşlarda qaldı. Ötən ilin sonlarında Prezident, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman ordumuzun Ermənistan silahlı qüvvələrini darmadağın etməsi və düşmənin 30 illik hegemonluğuna son qoyaraq, diz çökdürməsi bütün qəmli-qüssəli, kədərli günlərimizi birdəfəlik yuyub apardı. Azərbaycan XXI əsrdə Zəfər paradı keçirən ilk və yeganə dövlət kimi dünya tarixinə düşdü. Noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya prezidentləri və Ermənistan baş nazirinin birgə imzaladıqları üçtərəfli bəyanat 44 günlük müharibənin ölkəmizin qələbəsi ilə başa çatdığını dünyaya bəyan etdi. Həmin bəyanatın imzalanmasından bir ay sonra – dekabrın 10-da Bakıda Azadlıq meydanında Zəfər paradının keçirilməsi Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin gücünü, qüdrətini, ən müasir silah-sursatla təmin olunduğunu, xalqımızın cəsarətini, qəhrəmanlığını, dövlət başçımızın polad iradəsini dünyaya nümayiş etdirdi.

Ümumiyyətlə, 2020-ci il COVID-19, işğalçı Ermənistanın Tovuz təxribatı və Vətən müharibəsi kimi hadisələrlə bir sınaq ili oldu. Dövlət başçımızın qətiyyəti, Prezident-xalq birliyi sayəsində ölkəmiz, insanlarımız bu sınaqlardan alnıaçıq çıxdı. Bütün dünyada pandemiya ilə bağlı müəyyən məhdudiyətlərin olmasına baxmayaraq, müxtəlif ölkələrdə Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı törətdiyi terror aktları, barbarlığını əks etdirən mühüm əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilib. Diaspor təşkilatları tərəfindən 2020-ci il fevralın 22-də Almanyanın paytaxtı Berlində Ümumavropa Qarabağ mitinqi keçirilib. 17 dildə səsləndirilən “Qarabağ Azərbaycandır!”, “Biz terrora yox deyirik!”, “Azərbaycan ədalət tələb edir!”, “Xocalıya biganə qalma!”, “Dinc və günahsızların qatillərinə ar olsun!”, “Erməni yalanlarına dur de!”, “İşğalçı dayandırın!”, “Qarabağ haqqımızdır!”... kimi şüarlarla beynəlxalq ictimaiyyətə çağırışlar edilib. Berlin mitinqində 30 ölkədən 1300-dən çox soydaşımız, eləcə də dost xalqların diaspor nümayəndələri iştirak ediblər. Ümumilikdə, ötən il ərzində diaspor təşkilatları tərəfindən bu mövzuda 567 tədbir keçirilib.

Ötən il acı xatirələrlə də yadda qalacaq. 2020- ci ilin əvvəlindən dünyanın başı üzərini almış koronavirus kabusu Azərbaycandan da yan keçmədi. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda koronavirus pandemiyasına qarşı ciddi mübarizə aparıldı və pandemiya az zərər çəkən ölkələr sırasına qoşuldu. Təsadüfi deyil ki, bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlər beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir və Azərbaycan dünyada nümunəvi dövlət kimi göstərilir. Ölkəmiz milli səviyyədə əldə etdiyi nailiyyətlərin davamı kimi, qlobal səviyyədə gedən prosesləri də yaxından dəstəkləyir .

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə çox qısa bir vaxt kəsimində, yəni, ötən il aprelin 10-da və mayın 4-də iki mötəbər qurumun --Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının və Qoşulmama Hərəkatının onlayn zirvə görüşləri keçirildi. Bütün bunlar ölkəmiz tərəfindən qlobal həmrəyliyə, əməkdaşlığa verilən töhfələrdir. Zirvə görüşləri koronavirusa qarşı mübarizədə beynəlxalq birliyə və həmrəyliyə mühüm töhfə oldu. Dövlət başçısının qlobal həmrəyliyin nümunəsi kimi pandemiya ilə mübarizə məqsədilə BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində videokonfrans vasitəsilə xüsusi sessiyasının keçirilməsi təklifi ilə çıxışı da bundan xəbər verir. Bu da diplomatiyamızın növbəti uğuru idi.

Qürurverici haldır ki, dövlətimizin başçısının bu təklifi yekdilliklə qəbul edildi və 130- dan çox ölkə tərəfindən dəstəkləndi. Bu təşəbbüsü dəstəkləyən ölkələr dünyanın bütün regionlarını əhatə edirdi. Xüsusi sessiya keçirildi və həmin tədbirdə dövlət başçımızın çıxışı böyük maraqla dinlənildi. Bu, ölkəmizin dünya birliyində artan nüfuzunun göstəricisidir. Bu fakt bir daha təsdiqlədi ki, artıq dünyanın inkişaf etmiş dövlətlərinin Azərbaycana inam və etimadı artmaqdadır. Postsovet dövlətləri arasında Azərbaycanın dünya birliyində belə yüksəkliyə qalxması və beynəlxalq ictimaiyyətin inamını qazanması düzgün müəyyənləşdirilmiş siyasi kursun bariz nümunəsidir. Dövlət başçımızın təşəbbüsü ilə Azərbaycanın pandemiya zamanı daha çox zərər çəkən 30- dan artıq ölkəyə humanitar yardım göstərməsi və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına 10 milyon dollar ianə etməsi də beynəlxalq aləmdə yüksək dəyərləndirilir.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi dövlət başçımızın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən tədbirləri rəhbər tutaraq ilk gündən koronavirusa qarşı mübarizədə fəallıq göstərmişdir.

COVID-19-un yayılması ilə bağlı dövlət komitəsi tərəfindən bir sıra silsilə tədbirlər həyata keçirilib. İlk növbədə, koronavirus ilə bağlı informasiyalar yayıldıqdan dərhal sonra komitə əməkdaşlarının

maarifləndirilməsinə və virusa yoluxma hallarının qarşısının alınması istiqamətində qabaqçılıq tədbirlərə başlanılıb.

2020-ci il martın əvvəlindən etibarən azərbaycanlıların koordinasiya şuraları, Azərbaycan evləri, diaspor təşkilatları və fərdi şəxslər vasitəsilə xaricdə yaşayan soydaşlarımızla bağlı mütəmadi olaraq informasiyalar əldə edilib, onlara maarifləndirici tövsiyələr verilib və bütün mümkün vasitələrlə həmvətənlərimizə mənəvi dəstək olmağa çalışmışıq. Soydaşlarımızla bağlı mütəmadi informasiyalar əldə edilib. Daxil olan informasiyalar müvafiq təsnif və araşdırmalardan sonra problemlərin həlli istiqamətində müəyyən addımlar atılıb.

Bizim müraciətimiz əsasında Macarıstan, Polşa, Türkiyə, Gürcüstan, Almaniyanın Berlin və Köln şəhərlərində, Ukrayna, İspaniya Krallığı, Estoniya və Avstriyada fəaliyyət göstərən 10 Azərbaycan evi, dünyanın 26 ölkəsini əhatə edən və 121 diaspor təşkilatını özündə birləşdirən 12 Koordinasiya Şurası və bu şuralarda təmsil olunan bir sıra diaspor təşkilatları, eləcə də diaspor fəalları qərargah və “Qaynar xətt” yaradaraq, soydaşlarımıza müraciət edib bütün mümkün köməyə hazır olduqlarını bildirdilər. Bəzi soydaşlarımız isə sosial şəbəkələr vasitəsilə müraciətlər edərək öz köməklərini təklif edir, hətta mənzillərində neçə nəfəri yerləşdirə biləcəklərini də bildirirdilər. Müxtəlif ölkələrdəki iş adamları da həmvətənlərimizə təmənnəsiz dəstək göstərirlər.

Ötən ilin 5 ayı ərzində xaricdə yaşayan həmvətənlərimizdən müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının, azərbaycanlıların koordinasiya şuralarının, diaspor üzvlərinin ünvanlarına fərdi olaraq, ümumilikdə, 6 minə yaxın müraciət daxil olub. Müraciətlər İtaliya, Türkiyə, Almaniya, Fransa, Niderland Krallığı, Polşa, İsveç, İsveçrə, Birləşmiş Krallıq, Avstriya, Avstraliya, Rusiya da daxil olmaqla, 51 ölkəni əhatə edib. Bunlardan 31 nəfəri konsulluq məsələləri, 2500-dən çox şəxs maddi yardımla, 3500- yaxın şəxs təxliyyə ilə bağlı müraciət edib. Eyni zamanda, bu müddət ərzində Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinə 18 minə yaxın zəng daxil olub. Ümumilikdə dövlət komitəsinə 51 ölkədən daxil olmuş müraciətlərə, eləcə də XİN, səfirliklər tərəfindən edilmiş müraciətlərə əsasən, 33 ölkə üzrə 7 minə yaxın şəxsə maddi yardım edilib. Bundan əlavə, COVID-19 pandemiyası ilə bağlı Vətənə dönə bilməyən 22 nəfər azərbaycanlı 6 mart -12 may 2020-ci il tarixlərində Belarusda, 75 nəfər soydaşımız Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində, 261 nəfər həmyerlimiz Rusiya–Azərbaycan sərhədində – Dərbənddə qidalanma da daxil olmaqla, otellə təmin olunublar.

COVID-19 pandemiyası dövründə ötən ilin iyulunadək dünyanın 50- dək ölkəsindən 500-dən çox soydaşımızın qatıldığı 45 videokonfrans təşkil olunub. O cümlədən “Beyin qazanma”, “Liderliyin inkişafı”, “Azərbaycan qadın diaspor şəbəkəsi”, “E-akademiya” adlı proqramlar virtual şəkildə davam etdirilib. Türkiyə Respublikasında müvafiq sənədləri olmadan yaşayan soydaşlarımızın sayının dəqiqləşdirilməsi və şəxsiyyəti təsdiq edən sənədlərlə təmin edilməsi məqsədilə işçi qrupu yaradılıb və onların elektron qeydiyyatı üçün müvafiq qurumlarla birlikdə, xüsusi sistem hazırlanıb. Artıq, ilkin olaraq, xeyli soydaşımıza müvəqqəti yaşamaq izni verən müvafiq sənəd – “İnsanı vəsiqə” verilib. Bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

İşğalçı Ermənistan ordusunun sərhədboyu ərazilərdə törətdiyi təxribatlar, dinc əhalini ağır artilleriya atəşinə tutması və insanları qətlə yetirməsi, o cümlədən yaşayış məntəqələrini yerlə-yeksan etməsi barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılması istiqamətində də mühüm əhəmiyyətli işlər görülüb. Ötən ilin iyulunda Tovuz rayonu istiqamətində dövlət sərhədində Ermənistan silahlı qüvvələrinin törətdiyi təxribatla bağlı Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilk gündən başlayaraq, soydaşlarımızla əlaqələri intensivləşdirilib və diplomatik korpuslarımızın nümayəndələri ilə əlaqələri gücləndirib. Bu barədə dünya azərbaycanlılarına olunan müraciətdə aksiyalar təşkil olunması, ermənilərin törətdiyi vəhşiliklər haqqında bütün foto-video faktları www.diaspora.support ünvanına, ölkəmizin yaxınlıqdakı diplomatik nümayəndəliyinə, azərbaycanlıların koordinasiya şuralarına, həmçinin xaricdəki Azərbaycan evlərinə yönləndirilməsi bildirilib.

İcazəli aksiyaların şüar, baner, Dövlət bayrağı, şəhidlərimizin şəkilləri və digər əyani vəsaitlərlə təminatına müvafiq dəstək göstərilib. Bununla yanaşı, Azərbaycan dövlətinə və ordusuna dəstək məqsədilə keçirilən icazəli aksiyaların sosial şəbəkə vasitəsilə canlı yayımı təmin edilib. Yerli icra hakimiyyəti orqanları ilə razılaşdırılmış aksiyaların keçirilmə yeri barədə əvvəlcədən yerli və xarici KİV-ə, həmçinin televiziyalara informasiyalar verilib. İşğalçı Ermənistan ordusunun təxribatı ilə əlaqədar dövlət komitəsi müvafiq bəyanatla çıxış edib. Bəyanatda ölkəmizin haqq səsinin dünyaya çatdırılmasında iştirak edən soydaşlarımıza təşəkkür edilib. Həmvətənlərimizi ehtiyatlı olmağa, ermənilərin təxribatçı hərəkətlərindən özlərini qorumağa, heç bir təxribata uymamağa çağırılıb.

Tovuz təxribatları və Ermənistanın işğalçılıq siyasəti ilə bağlı həqiqətləri əks etdirən ingilis, rus və fransız dillərində minlərlə məktub hazırlanaraq Azərbaycan diaspor köüllüləri, xaricdə və Azərbaycanda yaşayan gənclər vasitəsilə dünyanın aparıcı siyasətçilərinə və ABŞ konqresmenlərinə göndərilib. Bütün bunların vasitəsilə erməni vəhşiliyi, işğalçı ölkənin “böyük Ermənistan” iddiasından əl çəkməməsi və bu məqsədlə daha geniş əraziləri işğal etmək xülyasında olmasından xəbər verilir. Lakin Prezident, müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin fəth sərkərdəliyi və qəhrəman ordumuzun cəsarəti nəticəsində təcavüzkar ölkənin çirkin niyyəti ürəyində qaldı.

Sentyabrın 27- də Ermənistan ordusunun başladığı müharibə düşməne baha başa gəldi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin ək- hücumlarına təcavüzkarlar cəmi 44 gün davam gətirə bildilər. Ermənistanın 30 illik işğalına son qoyaraq, ərazi bütövlüyünü təmin edən Azərbaycan Ordusu son 200 illik tarixinin ən şərəfli səhifəsini yazdı. 44 gün davam edən Vətən müharibəsi Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin polad iradəsi və rəşadətli ordumuzun qəhrəmanlığı sayəsində şanlı Qələbə ilə başa çatdı.

Noyabrın 10-da imzalanan üçtərəfli bəyanatla işğalçı Ermənistan kapitulyasiyaya məcbur edildi, ölkəmizin ərazi bütövlüyü tam təmin olundu. Məğlubiyyət bəyanatının Ermənistan tərəfindən imzalanması isə sülhə məcburetmə əməliyyatının uğurla bitməsinin təsdiqi oldu. Dünyanın ən reytingli təşkilatlarının, o cümlədən münafişənin nizamlanmasında vasitəçilik missiyasını üzərinə götürmüş ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrələrinin 30 il müddətində icra edə bilmədiklərini, Prezident İlham Əliyev 44 gün ərzində həll etdi. Dövlətimizin başçısı bir daha bəyan etdi ki, münafişənin hərbi-siyasi yolla həlli var imiş: “Mən münafişənin və İkinci Qarabağ müharibəsinin əvvəlində demişdim, bu gün də bunu böyük qürur hissi ilə bir daha deyirəm ki, məsələnin hərbi-siyasi həll yolları var idi və Azərbaycan bunu döyüş meydanında sübut etdi. Biz düşməni məcbur etdik ki, kapitulyasiya aktına imza atsın...”

Azərbaycan xalqı 30 ildən bəri gözlədiyi böyük Qələbənin sevincini hələ də yaşayır. Fəth sərkərdə İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə qəhrəman ordumuzun 30 illik işğala son qoyaraq, torpaqlarımızı azad etməsi dövlətçilik tariximizə qızıl hərfələrlə yazıldı. Eyni zamanda, haqq işi uğrunda apardığımız mübarizənin nəticəsi olan bu Qələbə xalqımızı daha da bütövləşdirdi, mübariz etdi, milli həmrəyliyimizi gücləndirdi.

Azərbaycan Ordusu özünün möhtəşəm Qələbəsi ilə dünya hərbi tarixinə yeni şanlı səhifələr yazdı. Bu, son 17 ildə Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqəti altında həyata keçirilən hərbi siyasətin məntiqi nəticəsidir. Bütün dünya şahidi oldu ki, Ermənistanın “məğlubedilməz ordusu” barədə deyilənlər uydurma imiş.

Vətən müharibəsi dövründə bizim komitə də mühüm əhəmiyyətli tədbirlər keçirərək dövlətimizin başçısına öz dəstəyini nümayiş etdirdi. Möhtərəm Prezidentimizin xalqımıza 2020-ci il 27 sentyabr tarixli müraciətindən dərhal sonra noyabrın 10-dək diaspor təşkilatlarımıza və xaricdə yaşayan həmvətənlərimizə komitə tərəfindən beş dəfə – 27 sentyabr, 4 oktyabr, 21 oktyabr, 7 noyabr və 10 noyabr tarixlərində müraciət ünvanlanmışdır. Mövcud vəziyyətlə əlaqədar olaraq çevik fəaliyyətin təşkil edilməsi məqsədilə həftənin 7 günü 24 saat ərzində fəaliyyət göstərən “Qaynar xətt” istifadəyə verilmiş, növbəlilik prinsipinə əsaslanan işçi qrup yaradılmış və tədbirlər planı hazırlanmışdır.

Komitənin müraciətindən sonra 2020-ci il noyabrın əvvəlinə kimi müxtəlif ölkələrin prezidentlərinə, rəsmi şəxslərinə (nazir, kansler, ombudsman), Xarici İşlər nazirliklərinə, yerli idarəetmə orqanlarına, BMT Təhlükəsizlik Şurasına, NATO, ATƏT, Qırmızı Xaç və digər beynəlxalq təşkilatlara bəyanat, məktub və müraciətlər ünvanlanmışdır. Ötən il noyabrın 10-dək 46 ölkədə fəaliyyət göstərən, o cümlədən 26 ölkəni əhatə edən 12 Koordinasiya Şurasında təmsil olunan 126 təşkilat da daxil olmaqla, 265 diaspor təşkilatı, beynəlxalq təşkilatlar və Azərbaycandakı icmalar tərəfindən 23 dildə 383 bəyanat (müraciət) qəbul edilərək müxtəlif ölkələrin prezidentləri, parlament üzvləri, BMT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və digər beynəlxalq təşkilatlara göndərilmişdir. O cümlədən, Avropa Parlamentinin üzvlərinə 775 bəyanat, müxtəlif ölkələrin 641 nəfər parlament üzvlərinə isə bəyanat və müraciətlər birbaşa göndərilmişdir.

Müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən koordinasiya şuraları tərəfindən dünyanın aparıcı şəxsləri, beynəlxalq media nümayəndələri, nüfuzlu beynəlxalq təşkilatları, ayrı-ayrı ölkələrin parlamentləri və tanınmış ictimai-siyasi xadimlərinə Ermənistanın təxribatları, işğalçılıq siyasəti, terrorçuluq fəaliyyəti haqqında elektron poçt vasitəsi ilə müxtəlif dillərdə ətraflı məlumatları özündə əks etdirən 4 700 məktub göndərilmişdir.

Azərbaycan Diaspor Qadınları Şəbəkəsinin 30 nəfərə yaxın üzvü Ermənistanın ölkəmizə qarşı törətdiyi 27 sentyabr 2020-ci il tarixli genişmiqyaslı hərbi təxribatları ilə bağlı erməni əsgər analarına

müraciət ünvanlamışdır. O cümlədən, şəbəkənin və proqramın bəyanatları elektron poçt vasitəsilə 58 dövlət başçısına, 44 beynəlxalq təşkilata və 5 minə yaxın vəzifəli şəxsə göndərilmişdir.

2020-ci il sentyabrın 30 – dək komitədə Azərbaycanda yaşayan icma rəhbərləri və nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir. Görüşdə “İndian Assosieyşn Azərbaycan” İctimai Birliyi, Azərbaycanın Gürcü İcması, Azərbaycanın Ukrayna Konqresi, Azərbaycanın Rus İcması, “Poloniya – Azərbaycan Polşa İcması” İctimai Birliyi, Pakistan Diasporu, Azərbaycanda yaşayan Axıska Türkləri, Dünya Axıska Türkləri Birliyi, Alman-Azərbaycan Cəmiyyəti, “Vaa L’hatzolas Nichei Yisroel” Yəhudi Humanitar Təşkilatı, Azərbaycan -- Bolqarıstan Dostluğunun İnkişafına Yardım İctimai Birliyinin rəhbərləri iştirak etmişlər. Tədbirdə icma rəhbərləri və nümayəndələri BMT-yə, Avropa Şurasına və digər beynəlxalq təşkilatlara, beynəlxalq hüquq normalarına hörmətlə yanaşan bütün dövlətlərə ünvanlanan birgə bəyanat imzalamışlar.

Komitə tərəfindən bu tədbirlər davam etdirilmiş və oktyabrın 2- də Azərbaycan elmini xarici ölkələrdə təmsil edən ictimai xadimlərlə görüş keçirilmişdir. Görüşdə Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında alimlərin, ictimai xadimlərin rolundan söhbət açılmış, bu sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır. Ümumilikdə, bu məsələ ilə əlaqədar 36 xarici ölkədə 200- yaxın tədbir keçirilmiş, bunlardan 111-i yürüş- mitinq xarakterli tədbirlər olmuşdur.

Noyabrın 2- də komitəmizin sədri cənab Fuad Muradov “Ukraina-24” telekanalının xəbərlər proqramına – “Ermənistanın işğalçılıq siyasəti, bu ölkənin ordusunun Azərbaycanın mülki şəxslərini qətlə yetirməsi, Silahlı Qüvvələrimizin uğurlu əks-həmləsi”, həmin ayın 15-də “TV Berlin” telekanalına – “Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycana qarşı son hərbi təxribatları”, 16- da “Sputnik Azərbaycan”a – “Diasporumuzun hazırkı mərhələdə gördüyü işlər” və 27- də yenidən “Ukraina-24” telekanalının xəbərlər proqramına “Ermənistanın işğalçılıq siyasəti, bu ölkənin ordusunun Azərbaycanın mülki şəxslərini qətlə yetirməsi, humanitar atəşkəs haqqında razılaşmalara riayət etməməsi” mövzularında müsahibələr vermişdir.

Ümumilikdə, 27 sentyabr – 10 noyabr tarixlərində dünyanın 60 ölkəsindən minlərlə soydaşımızın qatıldığı 300-dən çox videokonfrans təşkil olunmuşdur. Komitə və diaspor nümayəndələri tərəfindən ölkəmizlə bağlı həqiqətləri əks etdirən 355 məqalə hazırlanaraq 43 ölkənin müxtəlif qəzet və saytlarında 26 dildə ictimaiyyətə təqdim edilmişdir. Bundan əlavə, həmin vaxt ərzində dövlət komitəsinin əməkdaşlıq etdiyi jurnalist və ziyalılardan ibarət qrup üzvləri tərəfindən ölkəmizlə yanaşı, həmçinin dünyanın sayılıb-seçilən 14 ölkəsinin müxtəlif KİV-də 40-dan çox məqalə dərc edilmişdir.

Soydaşlarımız Paris, Nant, Lion, Hannover, Tuluz, Montoban, Rotterdam, Utrext, Varşava, Haaqa, Cenevrə, Toronto, Monreal-Kvebek, Viktoriya, Sidney, Okland, Nyu-York, Boston, Vaşinqton, Dallas, Çikaqo, Ohayo, Hyuston, Texas, Mayami, Yuta, Velinqton və digər şəhərlərdə küçələrdə, dayanacaqlarda və ümumilikdə insanların daha sıx olduğu yerlərdə müxtəlif dillərdə hazırlanmış, müxtəlif tərtibatlı 100-ə yaxın –“Dağlıq Qarabağda erməni təcavüzünə son!”, “Qarabağ Azərbaycandır!”, “İşğal olunmuş əraziləri azad edin!”, “Azərbaycan ədalət tələb edir!” və “Ermənistanın təcavüzünü dayandırın!” kimi şüar, afişa və posterlər yerləşdirmişdir.

Həmçinin avtomobillərin üzərində elektron lövhələrin yayımlanması məqsədi ilə, animasiya və videoroliklər hazırlanmışdır. Üzərində ölkəmizin ədalətli mövqeyini ifadə edən şüarlar olan avtomobillərin Boston, Vaşinqton, Nyu-York, Çikaqo, Stokholm, Berlin, Ontario, Ottava, Toronto, Monreal-Kvebek, London, Riqa, Sidney, Brisben kimi müxtəlif şəhərlərdə hərəkəti təmin edilmiş, ayrı-ayrı ölkələrdə reklam lövhələrində “Karabakh is Azerbaijan!” şüarları işıqlandırılmışdır.

Bu müddət ərzində Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondu da yorulmaz fəaliyyət göstərmişdir. Belə ki, 2 oktyabr 2020-ci il tarixdə Macar--Turan Fondunda Qarabağın Azərbaycana tarixi bağlılığını əks etdirən elmi məqalə çap edilmişdir. Macarıstandakı müxtəlif dövlət qurumlarına real vəziyyəti əks etdirən ümumi məktublارın göndərilməsi təmin edilmişdir. Oktyabrın 6- da Litva Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatı Litva Respublikasının Prezidentinə, Xarici işlər nazirinə, Litva Seyminin spikerinə bəyanat ünvanlamışdır. Litva Respublikası rəsmi olaraq Azərbaycan və Ermənistan arasında baş verən hərbi əməliyyatlarla bağlı mövqe bildirməməsinə baxmayaraq, tələbələrin müraciətləri Litva Parlamentinin üzvləri tərəfindən cavablandırılmışdır. Litva mediasının isə münaqişəyə qərəzli mövqe nümayiş etdirməsinə baxmayaraq, azərbaycanlı tələbə və gənclərin fikirlərinin Lietuvos Rytas, LRT kimi aparıcı mətbuat orqanlarında dərc edilməsi təmin olunmuşdur.

Noyabrın 9-da Estoniyada Azərbaycan evində Azərbaycan Dövlət Bayrağı Günü və Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad olunması münasibəti ilə keçirilən tədbirin, həmin gün Macarıstanın Budapeşt

şəhərində fəaliyyət göstərən Azərbaycan evində Şuşa şəhərinin, eləcə də digər şəhər və kəndlərimizin işğaldan azad edilməsi ilə əlaqədar görüşün keçirilməsi maraqla qarşılanmışdır.

Fondun dəstəyi ilə AFR Boxum Ruhr Universitetinin professoru, hüquq elmləri doktoru Hans-Yoaxim Hayntsenin müəllifi olduğu “BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan və Azərbaycan arasında münaqişə ilə bağlı 1993-cü il qətnamələri və beynəlxalq qurumların digər hüquqi sənədlərinə dair “Hüquqi Rəy. Humanitar ölçü” adlı kitab nəşr olunmuşdur. Bu kitabda da Ermənistanın işğalçı siyasət ifşa olunmuşdur.

Noyabrın 10- da hazırlanmış “Ali Baş Komandanım” adlı video- çarxı fəth sərəkdə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında şanlı ordumuzun işğal altında olan tarixi torpaqlarımızı azad etməsinə və xalqımıza Qələbə sevinci yaşatmasına həsr olunub.

Göründüyü kimi, işğalçı Ermənistanın sentyabrın 27-də başladığı müharibənin səbəbləri, qəhrəman ordumuzun haqq işi uğrunda apardığı müharibədə qazandığı tarixi Qələbə ilə əlaqədar dünya ictimaiyyəti tərəfimizdən mütəmadi olaraq məlumatlandırılmışdır. Prezident İlham Əliyevin ötən ilin sonunda Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibəti ilə təbrikində xaricdə yaşayan soydaşlarımızın Vətən müharibəsində cəsarətli fəaliyyətini yüksək qiymətləndirməsi, eyni zamanda, bizim fəaliyyətimizə verdiyi ən böyük qiymətdir: “Müqəddəs Vətən müharibəsi zamanı xaricdə yaşayan soydaşlarımızın düşmənin və anti-Azərbaycan dairələrin məkrli təxribatlarına qarşı cəsarətli etirazları, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində fədakar xidmətləri Qələbəmizə layiqli töhfə olmuşdur”.

Xalq qəzeti. - 2021.- 19 yanvar. - № 12. - S. 10.

Qələbədən sonrakı dönmə: informasiya savaşı

Nəyi necə etməliyik?

Əli Zülfüqaroglu

30 ilə yaxın bir müddətdə davam edən Qarabağ problemi nəhayət, öz həllini tapdı. 44 gün davam edən Vətən müharibəsi Azərbaycanın zəfəri ilə başa çatdı. Azərbaycan ordusunun cəbhədə endirdiyi sarsıdıcı zərbələrə davam gətirə bilməyən işğalçı Ermənistan birgə bəyanata imza atmağa məcbur oldu. Meydanda hərbi üstünlüyümüz bizi diplomatik masada da diktə edən tərəfə çevirdi. Təbii ki, qələbənin həm də diplomatik tərəfi var. Uzun illər bütün təzyiqlərə, təxribatlara rəğmən Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti və uğurlu siyasi gedişləri həm geopolitik şərtləri lehimizə çevirdi, həm də bölgədə mühüm oyunçuya çevrildik. Bununla Ermənistanla verilən dəstəyi neytrallaşdırmaq mümkün oldu.

Amma qələbə qazanmağımız bizim arxayınlaşmağımız anlamına gəlməməlidir. Bizi qarşıda daha bir cəbhədə savaş gözləyir.

Müharibənin ilk günlərində Ermənistanı əzdiyimizi görən Fransanın həmsədrlik səlahiyyətindən sui-istifadə edərək Minsk Qrupunun təcili toplantısını çağırması və digər həmsədrlərin də dəstəyini qazanaraq Azərbaycanı əngəlləməyə çalışması gerçəkləri ortaya qoyur.

Diaspor üzrə tədqiqatçı ekspert Elnur Eltürk hesab edir ki, Fransa bu addımı təkə geosiyasi maraqlarına görə deyil, eyni zamanda, bu ölkədə güclü olan erməni lobbisinin basqısı nəticəsində də atırdı: “Fransa senatının qəbul etdiyi məlum qətnamə də bu qəbildən idi. Bundan başqa, prezident Makron “sarı jiletçilər” aksiyasından sonra zədələnən imicini, eyni zamanda, az qala sıfıra enən reytinginin bərpaasını da düşünür və yaxınlaşan seçkidə ermənilərin səsini itirmək istəməirdi. Buna görə də xaricdə çox güclənməli və xüsusilə xarici media ilə çox ciddi işləməliyik”.

Qeyd edək ki, yeni dünya düzənində Türkiyənin güclü mövqelərə sahib olması, Yaxın Şərqdə, Liviyada və Afrikanın digər bölgələrində güclənməsi geosiyasi maraqların toqquşmasına gətirib çıxardı. Təbii resurslar baxımından Afrikanın önəminin artması, yeni iqtisadi perspektivlərin meydana gəlməsi geosiyasi qarşıdurmaları da pik həddə çatdırdı. Bu vəziyyət isə beynəlxalq hüququn daha çox tapdanmasına səbəb olurdu ki, Minsk Qrupunun həmsədrələrindən və BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvlərindən biri olan Fransanın timsalında biz bunu gördük.

Bütün bu qarşıdurmalardan maksimum yararlanmağa çalışan erməni lobbisi qarşıdakı seçki kartından da yararlanaraq, rəsmi Parisə təzyiqlər etməklə həmsədrlik institutunun Azərbaycanı əngəlləməsinə çalışırdı. Bununla yanaşı, erməni lobbisi bütün gücü ilə xarici media ilə işləyir və dünya ictimaiyyətinə yalan məlumatlar ötürümləklə həm də ictimai dəstək qazanmaq istəyirdi.

Azərbaycan müharibə dönməsində informasiya savaşında da ciddi və effektiv addımlar atdı. Bunun bizə örnəyini Prezident İlham Əliyev göstərdi. Dövlət başçısı gərgin iş rejiminə baxmayaraq transmilli televiziya daxil olmaqla xarici mediadan mükəmməl şəkildə yararlandı. Bununla da uzun illər xarici media vasitəsilə dezinformasiya yayan erməni lobbisinin də strategiyasına ciddi zərbələr endirildi. Prezidentin köməkçisi Hikmət Hacıyevin də bu imkandan maksimum yararlanması effektiv nəticəyə səbəb oldu. Bu strateji əhəmiyyət daşıyan taktiki gedişlər nəticəsində Ermənistan həm dövlət olaraq meydana, həm də lobbi olaraq informasiya savaşında məğlub oldu.

Amma mübarizə hələ bitməyib. İnformasiya savaşını təkə dövlətin və ya dövlət başçısının üzərinə yıxmaq olmaz. Ermənistanda bu işlə erməni lobisi məşğul olur. Azərbaycanda isə dövlətlə yanaşı, həm diaspor təşkilatları, həm də media mənsubları olaraq biz bu savaşda öndə olmalıyıq.

Zəfər paradında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, eyni zamanda, qardaş Türkiyənin Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın səsləndirdiyi fikirlər bizim üçün yol xəritəsidir.

Prezident İlham Əliyev: “Bizim məqsədyönlü söylərimiz nəticəsində münaqişə ilə bağlı, Qarabağın tarixi ilə bağlı dünya ictimaiyyətinə dolğun məlumat çatdırıldı. Ermənistanın yalançı təbliğatına son qoyuldu və bütün dünya gördü ki, Qarabağ bizim əzəli tarixi torpağımızdır...”.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan: “Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsi heç də mübarizənin başa çatması demək deyildir. Bu günə qədər siyasi və hərbi sahələrdə davam etdirilən mübarizə bundan sonra çox fərqli cəbhələrdə davam edəcəkdir...”.

Göründüyü kimi, bizi qarşıdan böyük quruculuq işləri ilə yanaşı informasiya cəbhəsində ciddi savaş gözləyir. Təbii ki, Azərbaycanda az sayda olsa da, xarici media ilə işləyən jurnalistlərimiz və diaspor təmsilçilərimiz var. Bu işin əhəmiyyətini nəzərə alaraq müharibə davam edən dövr və müharibə bitdikdən sonra Ermənistanın işğalçı siyasəti ilə yanaşı, Gəncə, Bərdə və digər şəhərlərimizdə törətdiyi terror aktları, eyni zamanda, işğal müddətində Azərbaycana vurduğu maddi və mənəvi zərər, həmçinin digər vandalizm aktları ilə yanaşı dünyanın müxtəlif ölkələrinin mətbuat orqanlarında yazılarla çıxış etdik və bəzi xarici media qurumlarına açıqlamalar verdik. Bu ölkələrə Belçika, İspaniya, İngiltərə, Əlcəzair, Misir, Səudiyyə Ərəbistanı, Moldova, Ukrayna və digər dövlətlərin media orqanları aiddir. Bu proses dönməndə maraqlı bir hadisəni bölüşmək fikrimizin nə qədər əsaslı olduğunu sübut edir.

Misirin tanınmış “Nile1.com” informasiya agentliyinə Ermənistanın Gəncədə törətdiyi terrorla bağlı açıqlama verdik. Bizimlə söhbət edən misirli jurnalist Mahmud Diab məlumat verdi ki, Gəncə terroru barədə məqalə dərc edildikdən sonra ermənilər kütləvi şəkildə saytı şikayət ediblər. Onun sözlərinə görə, sayt Ermənistan və Yaponiyadan haker hücumuna məruz qalıb: “Bizə yazı ilə bağlı məlumatlar və şəkil göndərmişdilər ki, yazını saytdan silək. Hətta dəfələrlə haker hücumu təşkil edildi. IT mütəxəssislərimizlə birlikdə çətinliklə də olsa, saytı qoruyub saxlaya bildik”.

Bundan başqa, İtaliya-Azərbaycan Dostluq Dərnəyinin sədri, TRT-nin İtaliya müxbiri Dündar Keşaplının bizə bildirdiyinə görə, savaş dönməndə erməni lobbisi İtaliya mediası ilə ciddi iş aparıb: “Əvvəllər bizim Azərbaycanla bağlı İtaliyada yazılar çap etdirməyimiz indiki qədər çətin olmayıb. Erməni lobbisi demək olar ki, nüfuzundan asılı olmayaraq bütün media qurumları ilə işləyir. Əksər media qurumları ilə müqavilə bağlayaraq yalan məlumatlar yayırlar”.

Bütün bunlardan o nəticə çıxır ki, Ermənistan cəbhədə uduzsa belə, erməni lobbisi informasiya cəbhəsində yalanlarına davam edəcək.

Onu da xatırladaq ki, əvvəlki dövəmlərlə müqayisədə Azərbaycan diaspor təmsilçilərinin xarici media ilə iş prinsipində müsbət meyillər var. Buna misal olaraq İspaniya, Niderland, İngiltərə, Misir, müxtəlif Orta Asiya respublikaları və digər ölkələrdə Azərbaycan diasporunun xarici mediada dərc etdiyi yazıları göstərmək olar.

İspaniya Azərbaycanlıları Birliyinin sədri Vahid İmanovun sözlərinə görə, yaşadıkları ölkənin bir sıra media qurumları ilə əlaqələrə malikdirlər: “İspaniya Azərbaycanlıları Birliyi olaraq bir çox media qurumları ilə əlqələrimiz var, onlardan bəziləri ilə isə daha sıx münasibətlərimiz mövcuddur. Buna görə də istədiyimiz zaman və istənilən mövzuda onlarla əməkdaşlıq edə, Azərbaycan həqiqətləri ilə bağlı yazılarımızı dərc etdirə bilirik...”.

Bütün bu faktlara rəğmən biz qalib və haqlı dövlət olaraq informasiya savaşında da hücum mövqeyi sərgiləməyə davam etməliyik. Biz bu mövzuda maksimalist düşüncədən uzaq olmalıyıq. Əgər maksimalist düşünər və yalnız ən nüfuzlu media orqanları ilə çalışmağı prioritet olaraq seçəriksə, o zaman minimum nəticəyə də nail ola bilmərik. Ona görə də əlimiz çatan istənilən xarici media qurumları ilə əlaqə yaratmalı və var gücümüzlə çalışmalıyıq...

Xalq Cəbhəsi. - 2021. - 19 yanvar. - № 6. - S. 9.

Milli Diaspor Azərbaycanın dünyadakı tək səsidir

Siyasi və strateji təhlilçilərin hər ötən il və ya ötən əsrə bağlı belə bir fikirləri vardır: “İstənilən cəmiyyət, dövlət və ya xalq növbəti ilə, ya da yüzilə hansı dəyərlərlə köklənsə, elə qarşıladığı dönəmi də o cür yaşamağa olacaq”. Yola saldıığımız 2020-ci il Azərbaycanın son 30 ildə, dövlət müstəqilliyinə qovuşduqdan sonra, Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə son qoymaq üçün bir dövlət olaraq qəti addımlar atdı. Beləliklə də xalqın və dövlətin birgə iştirakı ilə işğal altındakı torpaqlarımız Ordumuzun gücü və iradəsi sayəsində azad edildi.

Bu prosesdə təbii olaraq, diaspora təşkilatlarımızın rolu böyükdür. Dünyanın bir sıra dövlətlərində qürbətçi soydaşlarımız ermənilərin 30 illik yalanlarına qarşı genişmiqyaslı aksiyalar təşkil etdilər. Azərbaycanın işğalçılıq deyil, ermənilərin ekspansionist siyasətinin qarşısını aldığı sübut edən sənədləri ortaya qoydular. Bu gün Azərbaycanda işğaldan azad edilmiş bütün kəndlərimizdə, qəsəbə və rayonlarımızda quruculuq işlərinə başlanılması ilə müşahidə olunacaqdır. Çox istərdik ki, bu prosesdə diaspor təşkilatlarımız və fəalları bu prosesdə iştirak etsinlər. Çox böyük ümidlərlə geri dogma torpaqlara dönmək və vətəndaşlarımız gecə-gündüz bilmədən dua edirlər ki, əcdadlarının uydugu o torpaqlara geri dönüblər. Milli diaspora təşkilatlarımız 44 günlük Vətən Müharibəsi dönməndə və sonra da dogma vətənlə daim maraqlanmış, zəruri addımlar atmaqdan çəkinməmişlər. Azərbaycan cəmiyyəti onların bu təşəbbüslərini hər addımda alqışlamışdır.

Kanadada yaşayan azərbaycanlılar 101 şəhid ailəsini himayəyə götürüb

Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə Vətən müharibəsində qazandığımız şanlı Qələbəmizlə yaddaşlara həkk olunan 2020-ci il, həm də COVID-19 və işğalçı Ermənistanın Tovuz tərribatı ilə bağlı Azərbaycan diasporu üçün bir sınaq ili oldu. COVID-19 və Tovuz tərribatları zamanı mütəşəkkillik göstərən Azərbaycan diasporu Vətən müharibəsində birlik və mübarizliyini bir daha nümayiş etdirdi. Diasporumuzun fəaliyyəti yalnız informasiya mübarizəsində iştirak və dövlətimizin səsinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması ilə yekunlaşmadı. Həm də dövlətimizə, ordumuza, şəhid və qazi ailələrinə göstərilən maddi-texniki dəstək aksiyalarında da xaricdə yaşayan soydaşlarımız xüsusi aktivlik göstərdilər. 44 günlük Vətən müharibəsi dönməndə Amerika və Avropanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporu tərəfindən ordumuza, şəhid və qazi ailələrinə 332.640 manat, 188.416 ABŞ dolları və 118.782 Avro məbləğində (cəmi: 900.073 manat) maddi dəstək göstərilib. Vəsaitlər Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondu və Silahlı Qüvvələrə Yardım Fondu vasitəsilə və ya birbaşa olaraq çatdırılıb. Bununla yanaşı, soydaşlarımız ölkəmizə əsgərlərimiz üçün minlərlə isti geyimlər, ərzaq bağlamaları, tibbi avadanlıqlar və s. göndərilib. Kanadada yaşayan bir qrup soydaşımız isə 101 şəhid ailəsini himayəyə götürüb.

Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatları xeyirxah missiyalarını davam etdirirlər

44 günlük Vətən müharibəsində ölkəmizin ədalətli və haqlı mövqeyini dünya ictimaiyyətinə çatdıran, erməni lobbisinə və ermənipərəst qüvvələrə qarşı böyük birlik və həmrəylik nümayiş etdirən Azərbaycan və Türkiyə diaspor təşkilatları xeyirxah missiyalarını davam etdirməkdədirlər. Belə təşkilatlardan biri də Belçika–Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətidir. Təkcə bu il cəmiyyətin sədri Ayhan Dəmirçi və Gent Türk Ocaqlarının sabiq sədri Rəcəp Tuncer Sarının təşkilatçılığı ilə Azərbaycanda bir qrup qaçqın və məcburi köçkün ailələrinin məktəbli övladları üçün 120 ədəd ayaqqabı, 223 ədəd qış geyimləri göndərilib, eləcə də 110 aztəminatlı ailəyə ərzaq yardımı göstərilib. Belçikanın Gent Universitetinin türk əsilli tələbələri isə Azərbaycanın Zəfəri münasibətilə xeyriyyə aksiyası təşkil ediblər. Aksiyanın təşəbbüscülərindən biri olan Zeynəb Yılmaz deyib ki, tələbələrin bişirdikləri şirniyyatlar xeyriyyə məqsədilə satılıb, toplanan pullarla kəsilmək 55 qurban Azərbaycanda müharibədən zərər çəkmiş, eləcə də aztəminatlı ailələrə və digər həssas qruplara paylanılıb.

“Bu aksiyanı keçirməkdə məqsədimiz odur ki, azərbaycanlı qardaşlarımız onların yanında olduğumuzu bilsinlər. Azərbaycanın Zəfəri bütün türklərin qürur duyduğu bir qələbədir. Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunması tarixi bir qələbədir və biz türkləri daha da birləşdirdi. Yaxın gələcəkdə biz azad olunmuş torpaqlarımıza səfər etməyi də düşünürük”, – deyər Z.Yılmaz əlavə edib.

Z.Yılmaz bildirib ki, aksiyaları davam etdirmək niyyətindədirlər. Gələn ay belçikalı tələbələr adından Azərbaycandakı 100 şagirdə məktəb ləvazimatlarından ibarət hədiyyə bağlamaları göndiriləcək. Qeyd edək ki, Belçikada fəaliyyət göstərən Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatları vaxtaşırı Azərbaycanda sosial yönümlü layihələr həyata keçirir, müxtəlif xeyriyyə aksiyaları təşkil edirlər.

İsveçrədəki soydaşlarımız Azərbaycan əsgərlərinə minnətdarlıq məktubu yazıblar

İsveçrənin Bazel şəhərində fəaliyyət göstərən “Azərbaycanın Dostları” Birliyi 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə müxtəlif aksiyalar keçirməklə xalqımıza və ordumuza dəstək göstərib. Birliyin sədri Arzu Əliyeva bildirib ki: “Aksiyalardan biri də “Asan Xidmət”in başladığı “Əsgərə Məktub” kampaniyası çərçivəsində Azərbaycan ordusunun əsgər və zabitlərinə məktub yazmaqdan ibarət olub. İsveçrənin Sürix, Cenevrə, Lozanna, Bern, Bazel şəhərlərində yaşayan soydaşlarımız səngərlərdə düşmənlə üz-üzə dayanan, torpaqlarımızın Ermənistanın işğalından azad edilməsi və Vətənimizin ərəzi bütövlüyünün bərpa olunması uğrunda fədakarlıqlar göstərən igid oğullarımıza məktublar yazaraq, onlara sevgi və minnətdarlıqlarını bildiriblər, hər zaman əsgərləri düşündüklərini vurğulayıblar”.

Aksiyaya qatılan azərbaycanlı uşaqlar əsgərlərimizə sevgilərini çəkdiqləri müxtəlif rəsmlərlə ifadə ediblər. Məktubları alan əsgərlərimiz İsveçrədəki həmvətənlərimizə təşəkkür ediblər.

Diasporumuz Azərbaycan Ordusuna və mülki əhaliyə yardım göstərir

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin maddi-texniki və digər təchizatının yüksək səviyyədə təmin olunmasına baxmayaraq, xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz, diaspor təşkilatları Ordumuza dəstəyi özlərinə mənəvi borc hesab edirlər. Xaricdəki soydaşlarımız bu günlər mülki əhaliyə yardımlar göndərirlər. Almaniyada yaşayan azərbaycanlı həkimlər və ayrı-ayrı diaspor fərdləri hərbi geyim və tibbi ləvazimatı, Türkiyədəki Gənc Azərbaycanlılar Dərnəyinin təşkilatçılığı ilə bu ölkədə yaşayan, işləyən və təhsil alan azərbaycanlılar müxtəlif zəruri məhsullardan ibarət 2,3 ton humanitar yardımı, Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi 10 ədəd əlil arabası göndərib. Bundan başqa, Rusiyada fəaliyyət göstərən “Azərbaycan-Ural” Sverdlovsk Azərbaycanlılarının İctimai Təşkilatı Sverdlovskda yaşayan soydaşlarımızın adından 2 ədəd “Dermatom” cərrahi aparatını və onun əlavə ehtiyat hissələrindən ibarət dəsti komitəyə çatdırıb. Müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar şəhid ailələrinə yardım və digər məqsədlər üçün Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fonduna böyük məbləğdə ianə köçürüblər. Komitə xaricdən gələn yardımların ehtiyacı olanlara çatdırılması üçün aidiyyəti qurumlara təhvil verib. Diasporumuzun Ordumuza, cəbhəyanı zonada yaşayan mülki əhaliyə, erməni terrorundan zərər çəkənlərə yardımları davam edir və Dövlət Komitəsinə hər gün bu məqsədlə yüzlərlə müraciət daxil olur.

Odessa azərbaycanlılarından Azərbaycan ordusuna dəstək

Sentyabrın 27-dən başlayan Vətən Müharibəsi fonunda yalnız ölkə daxilindəki vətəndaşlarımızın deyil, Azərbaycandan kənardakı soydaşlarımızın da ordumuza ciddi dəstək verdiyi, əsgərlərimiz, dövlətimizlə həmrəylik sərgilədiyi müşahidə edilməkdədir. Şanlı Azərbaycan ordusuna daha bir dəstək Odessa azərbaycanlıları və Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin Odessa Vilayət Təşkilatı tərəfindən göstərilib. Odessadakı soydaşlarımızın yığdığı vəsait hesabına alınan ərzaq və qeyri-ərzaq məhsulları ordumuza təqdim edilib. Kampaniya ilə bağlı maraqlı nüanslardan biri də orduya dəstək kampaniyasında azyaşlıların da həvəslə iştirakı ilə bağlıdır. Belə ki, kampaniya əsnasında Azərbaycan ordusu ilə həmrəylik sərgiləyən soydaşlarımızdan biri də 9 yaşlı Əlimurad Tağıyev olub. Hansı ki, bu faktın özü uşaqlı-böyüklü xaricdəki bütün soydaşlarımızın Azərbaycan ordusunun, Azərbaycan dövlətinin yanında olduğunu göstərir.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız ruhu daim Vətənlə bağlıdır

Biz bu yazımızda sadəcə bir neçə diaspora təşkilatımızın adlarını sadaladıq. Halbuki, bu növ təşkilatların sayı yüzlərcədir. Onların hər biri çalışır ki, Vətən qarşısında övlad borclarını yerinə yetirsinlər. Qürbətçi soydaşlarımız bütün bunlarla yanaşı, 2021-ci il üçün bir sıra geniş tərkibli ideyaları həyata keçirməyi düşünürər. İndi dünyada “güclü erməni diasporu” mifi tamamilə iflasa uğrayıbdir. Çünki, erməni cəmiyyətinin vahid komanda ilə çixış edə bilmək problem ilə üz-üzə qalması dilemması yaşanılır. İrəvan

hökuməti bu gün ya demokratiyanın- Qərbin, ya da despotizmin-hərbi xunta rejiminin yanında yer almaq zorundadır. Demokratik dünya İrəvanda nələrin baş verdiyini indi sadəcə müşahidə edir. Bununla yanaşı, erməni diasporundan Ermənistana dəstək kimi humanitarian da qarşısı kəsilibdir. Böyük dövlətlər Yaxın Şərqdə terrorizm necə aradan qaldırılması və qanunsuz silah bazardında “qara dəlik” status ilə tanınan bir sıra ölkələrdə gerçəkdən dəyişikliklər istəyirlər. Həmin “qara dəlik” mənbələrindən biri də Ermənistan olmuşdur. İrəvan rejiminin təkləndiyi dövəmdə Azərbaycan diaspora təşkilatlarının ölkəmizdə dinc quruculuq işlərində iştirak etməsi, azından bu prosesə dəstək verməsi dünyanın hər yerində təqdir olunan vacib şərtlərdən biri kimi görülür.

Biz inanırıq ki, 2021-ci il məhz bu axarla müşahidə olunacaqdır. Azərbaycanın daxili və xarici aləmində dünya azərbaycanlılarının vahid milli konsepsiya ilə addım atması tariximiz üçün yeni mərhələnin başlanğıcıdır.

Hürriyyət. - 2021. - 14-15 yanvar. - № 4. - S. 14.

Azərbaycanın Misirdəki diaspor rəhbərinin bəyanatı Əlcəzair qəzetində dərc edilib

Əlcəzairin “Əl Hərir” qəzetində Misirdəki Azərbaycan diasporunun Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə bəyanatı yayılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, “Vətənpərvər” Misirdəki Azərbaycan Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirovun imzası ilə yayılmış bəyanatda bu bayramın dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar tərəfindən geniş qeyd edildiyi vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, dost Misirdə yaşayan soydaşlarımız 1991-ci il dekabrın 31-də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Naxçıvan Ali Məclisinin sədri olduğu vaxt təsis etdiyi bu əlamətdar günü geniş şəkildə qeyd edirlər. Bu il isə bayram Silahlı Qüvvələrimizin və Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xalqımıza bəxş etdiyi şanlı Qələbə əhval-ruhiyyəsi ilə qeyd olunub.

Bəyanatda bildirilir ki, xaricdə, o cümlədən Misirdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin sosial, iqtisadi, siyasi və mədəni həyatında fəal iştirak edirlər. Həmçinin diqqətə çatdırılır ki, keçmiş sovet respublikaları arasında İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına qoşulan ilk dövlətlərdən biri olan Azərbaycan Respublikası ərəb və İslam dünyası ilə əlaqələrin möhkəmlənməsinə xüsusi diqqət yetirir. Ölkəmizin BMT Təhlükəsizlik Şurasında 155 dövlət tərəfindən dəstəklənməsi, habelə Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməsi və onun Zirvə görüşünü keçirməsi Azərbaycanın hər il artan beynəlxalq nüfuzunun təzahürüdür.

Oqtay Bayramov
AZƏRTAC-ın xüsusi müxbiri, Qahirə

AZƏRTAC
2021, 14 yanvar

Milli birlik, həmrəylik və diaspor quruculuğu istiqamətində dövlət siyasəti

Elçin Əhmədov,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru,
siyasi elmlər doktoru

Müqəddəs Vətən müharibəsi zamanı xaricdə yaşayan soydaşlarımızın düşmənin və anti-Azərbaycan dairələrin məkrli təxribatlarına qarşı cəsarətli etirazları, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində fədakar xidmətləri Qələbəmizə layiqli töhfə olmuşdur.

İlham Əliyev

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycan Respublikası 1991-ci il oktyabrın 18-də dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra, dövlətçiliyini inkişaf etdirərək möhkəmləndirmək üçün tarixi fürsət əldə etdi. Lakin ölkəmiz Ermənistanın əsassız ərazi id-diaları, eləcə də hərbi təcavüzü ilə qarşılaşdı və nəticədə torpaqlarımız işğal altına düşdü. Həmin dövrdə ölkə çətin vəziyyətdə idi, ordu formalaşmamışdı, hansı istiqamətdə addımlar atılacağı bilinmirdi. Ölkədə sabitlik yox idi, kaos, hakimiyyətsizlik hökm sürürdü. Bu baxımdan, Ermənistanın hərbi təcavüzünün qarşısını almaq, onun ağır nəticələrini aradan qaldırmaq, dövlətimizin ərazi bütövlüyünü və təhlükəsizliyini təmin etmək, dünyaya siyasi və iqtisadi baxımdan inteqrasiya olunmaq zərurəti düşünülmüş, ardıcıl və milli maraqların qorunmasına əsaslanan xarici siyasət tələb edirdi.

1993-cü ilin ikinci yarısında ümummillə lider Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanda müstəqil dövlətçilik ideyalarının bərqərar olmasına şərait yaratdı. Ulu öndər məhz xalqımızın milli dəyərlərinə, adət-ənənələrinə, tarixi soykökünə, xüsusilə, dövlətçilik prinsiplərinə sadıq qalaraq Azərbaycanın ideoloji fəaliyyət strategiyasını da məhz bu amillər üzərində qur-du. Ümummillə lider son dərəcə təcrübəli dövlət başçısı və görkəmli siyasi xadim kimi bu çətin və mürəkkəb vəzifələrin öhdəsindən müvəffəqiyyətlə gəlmək bacarığı nümayiş etdirdi. Ölkəmizin sistemli şəkildə dünya birliyinə inteqrasiya olunmasında ikitərəfli və çoxtərəfli siyasi münasibətlərin genişlənməsi istiqamətində atılan addımlar mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bununla yanaşı, həmin dövrdə yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyevin ilk səsləndirdiyi “Xalqın, Vətənin taleyi hər bir insanın taleyinə çevrilməlidir!”, yaxud “Vətən birdir və hamı bu Vətən üçün çalışmalıdır!” çağırışı bu sahədəki fəaliyyətin əsas göstəricisi hesab oluna bilər.

Ulu öndər azərbaycançılıq ideologiyasını tarixi keçmişimizlə, xalqımızın adət-ənənələri, dövlətimizin bu günü və gələcəyi ilə bağlı olduğunu vurğulayırdı. Sovet ideologiyasının təsiri ilə dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş Azərbaycan diasporu yalnız ölkəmiz yenidən müstəqillik qazanandan sonra formalaşmağa və inkişaf yolunu tutmağa başla-dı. Bu baxımdan, XX əsrin 80-ci illərinin sonundan etibarən SSRİ-də aparılan yenidənqurma siyasəti və sosializm rejiminin süqutu xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Vətənlə əlaqələr qurması üçün ge-niş imkanlar yaratdı. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, 1990-cı ilin qanlı 20 Yanvar hadisələri Azərbaycan xalqının milli həmrəyliyini nümayiş etdirən mühüm hadisələrdən biri olaraq müasir tariximizə şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yazıl-dı. Sovet qoşunlarının 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıya hərbi müdaxiləsi zamanı yalnız ümum-millə lider Heydər Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaraq, yanvarın 21-də siyasi iradə nümayiş etdirərək Azərbaycanın Moskva-dakı daimi nümayəndəliyinə gəlmiş və SSRİ rəhbərliyinin törətdiyi bu cinayəti qətiyyətlə ittiham edən bəyanatla çıxış etmiş, sovet rəhbərliyinin Azərbaycan xalqı-na qarşı həyata keçirdiyi kütləvi qırğın əməliyyatını pisləmiş və bu tarixi bəyanat dünyada yaşayan azərbaycanlıları səfərbər edərək ayağa qaldırmışdı.

Ümummillə liderin azərbaycançılıq ideyası milli həmrəyliyi, bütövlüyü təmin edən, milli təəssübkeşlik və vətənpərvərlik hissini gücləndirən məfkurədir. Yəni, milli həmrəyliyin və birliyin ideoloji əsası olan azərbaycançılıq ideyası ümummillə lider Heydər Əliyev tərəfindən formalaşdırıl-mışdır. 1990-cı illərdə ulu öndər azərbaycançılıq ideyasına müraciət edərək onu milli və birləşdirici təlimə çevirməyə çalışmış, məhz onun müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərliyi dövründə azərbaycançılıq ideyası məzmunca tamamlanaraq və zənginləşdirilərək, yeni konfi-qurasiyada rəsmi dövlət siyasəti səviyyəsində ölkə vətəndaşlarının və bütün dünya azərbaycanlılarının birləşdirici, eləcə də səfərbəredici milli ideyası statusuna qaldırılmışdır. Onu da qeyd etmək vacibdir ki, 31 Dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının

Həmrəylik Günü kimi qeyd edilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin tarixi xidmətidir. Məhz 1991-ci il dekabrın 16-da ümummilli liderin təşəbbüsü əsasında Naxçıvan Mux-tar Respublikasının Ali Məclisi “Dün-ya azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik günü haqqında” qərar qəbul etmiş, bu hadisə azərbaycanlıların mənəvi birliyinin rəmzinə çevrilərək əlamətdar bayram kimi ilk dəfə Nax-çıvanda geniş qeyd olunmuşdur.

Heydər Əliyev 1993-cü ildə yenidən hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra isə Azərbaycan Respublikası dünya azərbaycanlılarının mənəfi və maraqlarının təminatçısı oldu-ğunu rəsmən bəyan etdi və məhz ümummilli lider ilk dəfə olaraq, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla dövlət səviyyəsində sistemli iş aparmağa başladı. Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmlənməsi, o cümlədən beynəlxalq əlaqələrin qurulmasında və genişləndirilməsində diasporun əhəmiyyətini dəyərləndirən zəngin təcrübəyə malik, dövlət xadimi Heydər Əliyevin ABŞ, Almaniya, Fransa, Türkiyə, Böyük Britani-ya, Rusiya, Çin və digər ölkələrə işgüzar səfərlərində, oradakı həmvətənlərimizlə görüşlərdə səsləndirdiyi fikirlər həm ölkə vətəndaşları, həm də Azərbaycan diasporu üçün səmərəli fəaliyyət proqramı kimi bu gün də mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycançılıq ideyası-nın, milli birliyin və həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi üçün dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın Vətənlə əlaqələrinin, xüsusilə, ölkəmizin bütün məsələlərdə milli maraqları-nın və tarixən formalaşmış mənəvi dəyərlərinin qorunması məqsədilə diaspor quruculuğu sahəsində bir sıra mühüm addımlar atılmışdır. Bu baxımdan, ulu öndərin 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında 23 may 2001-ci il tarixli sərəncamı diaspor quruculuğu sahəsində həlledici mərhələ oldu. Bu fəaliyyətin nə qədər ciddi və genişmiqyas-lı olduğunu “Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qüvvəyə minməsi bir daha təsbit etdi. Müdrik şəxsiyyətin 2002-ci il dekabrın 27-də imzaladığı fərman diaspor siyasətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar dövlət orqanlarının fəaliyyətinin əsaslarını müəyyən etdi. Qanunda Azərbaycan diasporu ilə bağlı təsbit olunmuş maddələrin səmərəliliyinin artırılması, diaspo-rumuzun təşkilatlanması, dünya azərbaycanlılarının birliyinin yaranması, dövlətimizin bu sahədə apardığı siyasətin təbliğinə nail olmaq kimi konkret məqsəd və vəzifələr yer alır. Bir qədər əvvəl isə – 2002-ci il iyulun 5-də ümummilli lider Heydər Əliyev “Xaricdə Yaşa-yan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında” imzaladığı fərman Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin mütəşəkkil qaydada əlaqələndirilməsi, dün-ya azərbaycanlılarının siyasi və ideoloji birliyinin təminatı baxımın-dan müstəsna əhəmiyyət kəsb edən mühüm tarixi sənəd olmuş-dur. 2008-ci il noyabrın 19-da isə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əsasında Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıl-mışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycanın sərhədlərindən, eləcə də tarixi torpaqlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızın Vətəndən uzaqda milli həmrəylik ətrafında birləşdirilməsi, eləcə də diaspor quruculuğu sahəsində dövlət siyasətinə xidmət edəcək belə bir komitənin yaradılması məhz ümum-milli liderin uzaqgörən şəxsiyyət olması ilə yanaşı, dünya ölkələri üçün də bir nümunəyə çevrildi.

Bu baxımdan, diaspor quru-culuğu işində yaxından köməklik göstərən və xaricdə yaşayan soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlər, milli həmrəylik və azərbaycançılıq ideyası prinsipləri kontekstində formalaşmasına çalışan ümummilli lider Heydər Əliyevin diaspor məsələlərinə xü-susi diqqət yetirməsi və bu sahədə vahid dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesini sürətləndirmişdir.

Bu gün ideoloji dəyərlər, əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş azərbaycançılıq ideyasının rəhbər tutduğu əsas prinsiplər Prezident İlham Əliyev tərəfindən qorunur və uğurla inkişaf etdirilir. 2016-cı il iyunun 3-də Bakıda dövlət başçısının təşəbbüsü ilə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında 49 ölkədən 500-dən çox diaspor nümayəndəsi və qonaq iştirak edirdi. Bu qurultay dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş 50 milyon nəfərdən artıq azərbaycanlının bir araya gəlməsində mühüm rol oynayaraq azərbaycançılığın böyük tarixi im-kanlara, birləşdirmə, səfərbər etmə gücünə malik olduğunu bir daha sübut etmiş oldu. Ölkəmizin başçısı bu məsələyə diqqəti bir daha cəlb edərək Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayındakı çıxışında demişdir: “İlk növbədə əlbəttə, biz istəyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi Vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, on-lar özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Belə olan halda Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək. Hazırda xaricdə yaşayan azərbaycanlıların sayı milyonlarla ölçülür. Əlbəttə ki, onlar yaşadıkları ölkələrin vətəndaşlarıdır. Mən çox istəyirəm ki, onlar yaşadıkları ölkələrdə daha da böyük mövqelərə nail ola bilsinlər. Yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynasınlar”. Eyni zamanda, dövlət başçısı bildirmişdir ki, diaspor

təşkilatları ilə səfirliklər arasında möhkəm əlaqələr olmalı və bu əlaqələr güclənməli, o cümlədən xarici ölkələrdə dövlət, hökumət, qanun-vericilik orqanlarında Azərbaycan diaspor nümayəndələrinin sayı daha da çox olmalıdır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan, xüsusilə, Qarabağ həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması məsələsinə diqqəti daha çox cəlb edərək IV Qu-rultaydakı çıxışında diqqətə çatdır-mışdır ki, Azərbaycan həqiqətlərini müxtəlif ölkələrə çatdırmaq üçün lazımi tədbirlərin görülməsi haqqında müzakirələr aparılmalı, proqram tərtib edilməlidir: “Əgər Azərbaycan dövləti bu işdə hər hansı bir formada öz dəstəyini verə bilərsə, biz buna hazırıq. Əsas odur ki, biz bunu planlı şəkildə icra edək. Bu, Azərbaycanın diaspor təşkilatları olan bütün ölkələrdə bəlkə də birinci məsələ olmalıdır. Azərbaycan həqiqətləri haqqında əlbəttə ki, dünya ictimaiyyətinə geniş informasiya verilməlidir. Biz dövlət olaraq bunu etməyə çalışı-rıq. Ancaq diaspor təşkilatlarından da çox şey asılıdır. Xüsusilə, biz bunu Ermənistan–Azərbaycan münəqışəsinin həlli ilə bağlı infor-masiya təminatında görürük”.

Qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın gördüyü işlər olduqca təqdirəlayiqdir. Belə ki, Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu bəşəriyyətin ən bö-yük faciələrindən olan Xocalı soy-qırımını haqqında faktların dünyaya çatdırılması istiqamətində sistemli və ardıcıl fəaliyyət həyata keçirir. Xocalı soyqırımının tanınması və soyqırımına siyasi qiymət verilməsi istiqamətində görülən işlər artıq daha ciddi nəticələr verir və bu proses genişlənməkdə davam edir. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə artıq bir sıra ölkələrdə Azərbaycan evləri və “Qarabağ” adlı Azərbaycan məktəbləri fəaliyyətə başlamışdır.

Hazırda xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması prosesində Prezident İlham Əliyevin tapşırıq və tövsiyələri, dövlət siyasətinin prinsipləri, Azərbaycanın milli ma-raqları rəhbər tutulmuş, bu prosesi keyfiyyətə yeni müstəviyə çıxar-maq məqsədilə diaspor quruculuğu sahəsində nailiyyətləri ilə tanınmış digər xalqların təcrübəsindən fay-dalanmaqla, tarixi və regional fak-torlarla yanaşı, mövcud siyasi re-allıqlar, eyni zamanda, təsis edilən icmaların fəaliyyət perspektivlərini nəzərə almaqla Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi daha geniş fəaliyyət göstərir. Heç şübhəsiz ki, komitənin təşkilatlandırma, təbliğat və maarifçilik meyarla-rına söykənən ümumi strategi-yası dünya azərbaycanlılarını yeni platformalarda birləşdirir. Bu baxımdan, hər bir diaspor təşkilatının qarşısına qoyduğu əsas məqsəd ölkəmizin milli ma-raqlarını beynəlxalq münasibətlər sistemində uca tutmaq, ictimai, siyasi və mədəni sahələrdə təbliğ etmək, geniş əlaqələr yaratmaqla düşünülmüş ideoloji fəaliyyət stra-tegiyasını reallaşdırmaq və konkret nəticələr qazanmaqdır. Dövlət Komitəsinin nəzdində yaradılmış Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondunun məqsədi dünyadakı diaspor təşkilatlarımıza maliyyə dəstəyi göstərməkdir. Bununla yanaşı, xarici ölkələrdə diasporun təşkilatlanmasına xidmət edən 12 Koordinasiya Şurası yaradılmışdır ki, bunlar da ümumilikdə, 26 ölkəni əhatə edir. ABŞ və Türkiyədə şuraların təsis edilməsi məqsədilə işçi qrupu yaradılmış və bu istiqamətində fəaliyyət “Strateji Yol Xəritəsi”nə uyğun şəkildə davam etdirilir.

Qeyd etmək vacibdir ki, son illərdə xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi istiqamətində həm dövlət, həm də qeyri-hökumət təşkilatları səviyyəsində bir sıra mühüm tədbirlər görülmüş, Azərbaycan icmalarına türk diasporu-nun təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirlərdə fəal iştirak etmək tövsiyə olunmuşdur. Keçirilən tədbirlərin daha da uğurlu alın-masında və diasporlar arasında münasibətlərin uzunmüddətli qurulmasında Azərbaycan və Türkiyənin dövlət başçıların da bu istiqamətdə ictimai-siyasi fəaliyyətləri ilə hər zaman va-hid platformadan çıxış etməsi diqqəti cəlb edir. “Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət strategiyası”nda nəzərdə tutulmuş vəzifələrin həyata keçirilməsi istiqamətində səylərin gücləndirilməsi, diasporlarımız arasında əlaqələrin get-gedə möhkəmlənməsi, xüsusilə, vahid platformadan çıxış etməsi hər iki dövlətin daim bir-birinin yanında olmasının bariz nümunəsidir. Biz buna Ermənistanın Azərbaycana qarşı sentyabrın 27-dən başlayan hərbi təcavüzünə cavab olaraq ölkə Prezidentinin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatları zama-nı, xüsusilə, 44 günlük Vətən müharibəsinin getdiyi günlərdə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyətlərində, həmçinin dünya informasiya məkanına operativ və obyektiv məlumatların çatdırılmasında da şahid olduq.

Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qəhrəman ordumuz sentyabrın 27-dən Ermənistanın hərbi təcavüzünə cavab olaraq, işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatları həyata keçirdiyi günlərdə, xalqımız bütünlüklə, müzəffər Ali

Baş Ko-mandanın ətrafında səfərbər oldu. Azərbaycan torpaqlarının hər qarışının azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlər, qüdrətli ordumuzun şanlı tarix yazaraq düşmən üzərindəki sarsıdıcı zərbələri, eləcə də bir sıra mühüm əhəmiyyətli şəhərlərimizin, yaşayış məntəqələrimizin, həmçinin müxtəlif istiqamətlərdə strateji yüksəkliklərin işğalçıları-dan azad edilməsi xalqımızda, o cümlədən dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılarda böyük inam və ruh yüksəkliyi yaratdı.

Nəticədə, rəşadətli Azərbaycan Ordusu 28 ildən artıq işğal altında olan torpaqlarımızı azad etmək üçün genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatları həyata keçirilməklə yanaşı, düşmənin bu illər ərzində yaratdığı “yenilməzlik” mifologiyasını darmadağın etdi. Bununla yanaşı, dövlətimizin başçısının xa-rici kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi çoxsaylı müsahibələri Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü, davam edən hərbi əməliyyatlarla bağlı tarixə, beynəlxalq hüquqa və ədalətə əsaslanaraq, tutarlı arqumentlər üzərində qurulan aydın, məntiqli fikirləri, ölkəmizin haqlı möv-qeyinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında müstəsna rol oynadı. Həmçinin bu müsahibələr informasiya məkanında da düşmənin yalan üzərində qurulmuş təbliğat maşınına ağır zərbə vurdu və Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin, eləcə də onun himayədarlarının ifşa olunması ilə nəticələndi.

Prezident İlham Əliyevin xarici kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi çoxsaylı müsahibələri və xalqa müraciətləri bütün dün-yada yaşayan azərbaycanlıları ölkəmizin milli maraqları, birlik və həmrəyliyi istiqamətində birləşdirici amilə çevrildi. Bu baxımdan, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan minlərlə soydaşımız 44 gün ərzində Azərbaycan Ordusu-nun qələbələri və işğal olunmuş torpaqlarımızın azad edilməsi münasibəti ilə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə ünvanladıkları məktublarda Azərbaycan dövlətinə, xalqına və Prezidentinə dəstək ifadə olunmuş, dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlı işğalçı Ermənistan ordusuna qarşı bu haqq mübarizəmizdə ölkəmizin yanında olduğunu və ordumuzun qazandığı qələbələrdən qürur hissi keçirdiyini, ehtiyac yaranarsa, həm ön cəbhədə, həm də arxa cəbhədə Vətənin müdafiəsinə hazır olduqlarını bildirmişdirlər.

Dövlət başçımızın prinsipi-al mövqeyi, səsləndirdiyi tutarlı dəlillər və əsaslı fikirlər döyüş meydanında rəşadətli ordumuzun əldə etdiyi qələbələr diplomatiya meydanında da uğurlara çevril-di və ölkəmizin İkinci Qarabağ müharibəsindəki hərbi-diplomatik Qələbəsini şərtləndirdi. Prezident İlham Əliyevin erməni yalanla-rının dünya miqyasında ifşası istiqamətində fəaliyyəti informasiya müharibəsində də Azərbaycanın haqlı mövqelərini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirdi. Bu, Azərbaycan diasporunun ziyalıları və ən əsası isə qəlbi daim Vətənlə döyünən soydaşlarımızı informa-siya müharibəsi istiqamətində düşmən üzərində əldə etdiyimiz qələbənin qazanılmasında daha da ruhlandırdı və azərbaycançılıq ideyası ətrafında milli həmrəyliyin daha da güclənməsində müstəsna rol oynadı.

Ölkəmizin İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi ədalətin zəfər çalmasında hər bir soydaşımız əlindən gələni əsirgəmədən yaşadıkları ölkələrdə Azərbaycanın haqq səsinin çatdırılması istiqamətində yorulmadan fəaliyyət göstərdi. Xalqımız üçün belə bir həssas dövərdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi və xaricdə yaşayan azərbaycanlılar üzərlərinə düşən iqiqat məsuliyyəti dərk edərək, vəzifə borclarını böyük fəxarət və qürur-la yerinə yetirmiş, məqsədyönlü fəaliyyətlə Azərbaycan reallıqlarının dünyaya çatdırılması istiqamətində şanlı Qələbəmizi fəxrlə yaşadıkları ölkələrin kütləvi informasiya vasitələrində müxtəlif dillərdə bütün dünyaya yaymağa çalışmışlar.

Eyni zamanda, müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən koordi-nasiya şuraları tərəfindən müxtəlif ölkələrin prezidentləri, parlament üzvləri, BMT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası və digər beynəlxalq təşkilatlara, dünyada tanınmış siyasətçilər, beynəlxalq media nümayəndələri, ayrı-ayrı ölkələrin parlamentləri və tanınmış ictimai-siyasi xadimlərinə Ermənistanın tərribatları, işğalçılıq siyasəti, terrorçuluq fəaliyyəti haqqında müxtəlif dillərdə ətraflı məlumatları özündə əks etdirən beş minə yaxın məktub elektron poçt vasitəsi ilə göndərilmişdir. Bununla yanaşı, xaricdə yaşayan soydaşlarımız tərəfindən Azərbaycan Ordusuna və şəhid ailələrinə dəstəklə bağlı çoxsaylı müraciətləri nəzərə alaraq Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən müvafiq maarifləndirmə, təşkilati və təbliğat işləri görülmüşdür.

Bununla yanaşı, azərbaycanlıların yaşadığı ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakının təmin olunması məqsədilə müvafiq tədbirlərin görülməsi, habelə bu prosesin ideoloji əsaslarını müəyyənləşdirən sənədlərin hazırlanması və təbliğat sahəsində istifadə edilərək Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş terror və soyqırım aktları ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasını təmin etmək məqsədilə etiraz aksiyalarının, foto və rəsm sərgilərinin, elmi-praktik konfransların təşkili işinin davam etdirilməsi, bu barədə filmlərin xarici televiziya-larda nümayişinə nail olunması dövlətimizin bu istiqamətdə apar-dığı siyasətə mühüm töhfədir. Bu baxımdan, ümumavropa Qarabağ mitinqlərinin keçirilməsi xaricdə yaşayan

azərbaycanlıları ölkəmizin milli maraqlarının qorunması, xüsusilə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılması istiqamətində birləşdirməsi mühüm addımlardır.

Xüsusilə, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il oktyabrın 3-də “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik toplantısı kimi mühüm beynəlxalq platformada qətiyyətlə söylədiyi “Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi” devizi bir ildən sonra, xüsusilə, 44 gün ərzində reallığa çevrildi və xalqımıza böyük sevinc yaşatdı. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da rəşadətli Azərbaycan Ordusu-nun əzəli torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda misilsiz qəhrəmanlığı haqqında dünya me-diasında, eləcə də Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarında törətdiyi vandalizm aktları, maddi-mədəniyyət nümunələrimizin dağıdılması haqqında yaşa-dıqları ölkələrin ictimaiyyətinə dəqiq məlumatlarla çatdırılması istiqamətində fəaliyyətini genişləndirməkdədir.

Azərbaycançılıq ideyası ətrafında milli həmrəyliyin daha da güclənməsində, xüsusilə, Qarabağ həqiqətlərinin və Vətən müharibəsində düşmən üzərində əldə etdiyimiz qələbəmizin qazanıl-ması istiqamətində Azərbaycanın haqq səsinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəaliyyətlərinə görə bir qrup soydaşımız “Dias-por fəaliyyətində xidmətə görə” Azərbaycan Respublikasının medalı ilə təltif olunmuşdur ki, bu da dövlətimizin Azərbaycan diasporuna diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir. Dövlət baş-çımız bildirmişdir: “Artıq bu gün dünyada mövcud olan və fəallaşan Azərbaycan icmaları ölkəmizə də dəstəkdir. Biz də onları dəstəkləyirik. Dəfələrlə demişəm ki, bütün Azərbaycan vətəndaşları, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bilirlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır”.

Əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qo-yulmuş 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə dekabrın 29-da dünya azərbaycanlılarını təbrik edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər bir soydaşımıza doğma Azərbaycanımızın daha da güclənməsi və çiçəklənməsi naminə uğurlar arzulayaraq demişdir: “Müqəddəs Vətən müharibəsi zamanı xaricdə yaşa-yan soydaşlarımızın düşmənin və anti-Azərbaycan dairələrin məkrli təxribatlarına qarşı cəsarətli etiraz-ları, Azərbaycan həqiqətlərinin dün-ya ictimaiyyətinə çatdırılması işində fədakar xidmətləri Qələbəmizə layiqli töhfə olmuşdur.”

Xalq qəzeti. - 2021.- 10 yanvar. - № 5. - S. 5.